

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ 4432
ISSN: 1108-7315

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ - ΑΡ. ΦΥΛ. 144 ΧΡΟΝΟΣ 30ος, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2020 - ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

100
ΧΡΟΝΙΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Η ζωή θα κερδίσει τη μάχη!

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ Δ.Σ.Π.

(από 23/01/2018 μέχρι 31/12/2021)

Ειδική Επιτροπή Εποπτείας κατά την άσκηση (άρθρο 14 του ΚτΔ)

Υπεύθυνος: Γεώργιος Σταματογιάννης

Μέλη: Γεώργιος Καητσάς, Παναγιώτα Μπουρητιδου, Απόστολος Κόντος, Ηλίας Χαμαριάς.

Επιτροπή Επιστημονικών Μελετών

Υπεύθυνος: Γεώργιος Σταματογιάννης

Μέλη: Βικτώρια Αθανασοπούλου, Χριστίνα Βαθειά, Ιωάννης Βρέλλης, Γεώργιος Γεραπετρίτης, Παναγιώτης Δέγλης, Μαρία Καραγκιοζοπούλου, Μαρινίκη Κατσαλήρα, Ηλίας Κλάππας, Νικόλαος Κωνσταντινίδης, Γεώργιος Λεβέντης, Ιωάννης Μέξης, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Ηλίας Ποηλιάης, Όλγα Σαββίδου, Ηλίας Φουφόπουλος.

Επιτροπή του άρθρου 199 του ΚτΔ & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Υπεύθυνος: Ιωάννης Καρδαράς

Μέλη: Κυριάκος Καρυδάς, Αικατερίνη Κυλάκου, Ηλίας Τζιτζικάκης.

Επιτροπή Εμίσθων Δικηγόρων

Υπεύθυνη: Μαρία Σταματογιάννη

Μέλη: Κίμων Γκιουλιςτάνης, Αικατερίνη Ιερομονάχου, Κων/νος Καλαντζάκης, Μαρινίκη Κατσαλήρα, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Όλγα Σαββίδου, Αλεξάνδρα Τσάμνη.

Επιτροπή Λειτουργίας των Δικαστηρίων

Υπεύθυνος: Νικόλαος Μπιλίδης

Μέλη: Κυριάκος Καρυδάς, Γεώργιος Μιχαηλίδης, Μιχάλης Νικ. Υδραίος, Γεώργιος Φραγκιαδάκης.

Επιτροπή Νέων Δικηγόρων

Υπεύθυνος: Γεώργιος Καητσάς

Μέλη: Παναγιώτα Μπουρητιδου, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Διονύσιος Πλέσσας, Ευφημία Τσιλίκιώτη.

Επιτροπή Πληροφορικής

Υπεύθυνος: Γεώργιος Καρατζάς

Μέλη: Χρήστος Πα. Ηλιάδης, Δέσποινα Λιαπάκη, Ειρήνη Μουγιάκου, Διονύσιος Πλέσσας.

Η ζωή θα κερδίσει τη μάχη

Και ξαφνικά όλα άλλαξαν! Μέσα σε λίγες μέρες έκλεισαν τα δικαστήρια, τα σχολεία, τα καταστήματα, τα γήπεδα. Οι άνθρωποι κλείστηκαν στα σπίτια τους κυριευμένοι από ανασφάλεια και φόβο, οι δρόμοι ερήμωσαν. Η αποφορά της αρρώστιας και του θανάτου εξαπλώθηκε σε όλη την Υφήλιο, λες και κάποια κακιά μάγισσα άγγιξε με το μολυσμένο ραβδί της τον πλανήτη και πάγωσε το χρόνο και τις ψυχές. Ολοένα και μεγαλύτεροι **αριθμοί τραγικής απώλειας συνανθρώπων** άρχισαν να καταφτάνουν από παντού, αμείλικτοι, τρομακτικοί αριθμοί.

Λέξεις όπως «πανδημία», «κρούσματα», «θύματα», «διασωληνωμένοι», «ασυμπτωματικοί», «φορείς», μπήκαν στο καθημερινό λεξιλόγιο, οι «άσκοπες» μετακινήσεις απαγορεύτηκαν, πλέον όποιος θέλει να μετακινηθεί οφείλει να το κάνει για συγκεκριμένο λόγο. Αστυνομία περιπολεί στους δρόμους για να επιβλέψει την απαγόρευση της κυκλοφορίας και να τιμωρήσει του «απείθαρχους». Ζούμε σε μια τρομακτική **δυστοπία**, αδιανόητη πριν από λίγο μόλις καιρό, που θυμίζει ταινία επιστημονικής φαντασίας.

Όσα ήταν να γίνουν ματαιώθηκαν ή αναβλήθηκαν. Ως και αυτά τα γέλια και τα πειράγματα της Αποκριάς αυτή τη φορά ήταν αμήχανα και βεβιασμένα, η θλιμμένη Λαμπρή έφυγε βιαστικά, ανάμεσα στις σκιές του φόβου και της απομόνωσης απ' τους φίλους και τις παρέες.

Το τεύχος αυτό, υπό κανονικές συνθήκες, θα ήταν ένα τεύχος πανηγυρικό, επετειακό, γεμάτο από τις αναμνήσεις των τριάντα χρόνων ζωής του Περιοδικού. Όμως **οι στιγμές που ζούμε δεν επιτρέπουν γιορτές**, όπως δεν επέτρεψαν την πανηγυρική έναρξη του 10^{ου} Διεθνούς Ναυτικού Συνεδρίου, που θα διεξαγόταν στο τέλος Μαΐου, τη μεγάλη εκδήλωση για τα εκατό χρόνια από την ίδρυση του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, προγραμματισμένη για τις 24 Ιουνίου και την επετειακή εκδήλωση του περιοδικού μας, που επρόκειτο να γίνει στις αρχές Μαΐου.

Παρ' όλα αυτά ένα είναι βέβαιο. **Η ζωή θα κερδίσει τη μάχη και κάποτε, ελπίζουμε στο πολύ κοντινό μέλλον, όλα αυτά δεν θα είναι παρά μια κακή ανάμνηση.** Ίσως μάλιστα, όταν σε λίγες εβδομάδες συναντηθούμε και πάλι στους δρόμους της πόλης και στις αίθουσες των δικαστηρίων, να έχουμε κιόλας παραμερίσει απ' το μυαλό μας τον εφιάλτη. Άλλωστε, ο άνθρωπος διαθέτει την ευλογία της λήθης, που χάρη σ' αυτήν η ζωή έχει τη δύναμη να συνεχίζεται, ό,τι κακό κι αν συμβεί. **Οι γιορτές και οι εκδηλώσεις που αναβλήθηκαν θα**

γίνουν και θα είναι ακόμα πιο ζεστές και όμορφες, γιατί πλέον έχουμε μάθει πως τίποτα απ' όσα ζούμε δεν είναι ούτε αυτονόητο ούτε ασήμαντο.

Η ανάγκη να ενισχυθούν οι οικονομικά ασθενέστεροι συνάδελφοι από το Σύλλογο, οδήγησε στην απόφαση να περικοπούν όσο περισσότερες δαπάνες γινόταν. Έτσι, για πρώτη – ελπίζουμε και τελευταία- φορά στην ιστορία της, η Δ.Ε. δεν θα κυκλοφορήσει σε έντυπη μορφή, αλλά μόνο σε ψηφιακή. Δυστυχώς ο ιός έφερε μαζί του πολλές αρνητικές πρωτιές. Όμως, εξ αιτίας αυτής ακριβώς της «πρωτοτυπίας» του, **το παρόν τεύχος είναι ξεχωριστό, αφού θα θυμίζει πάντα την αλληλεγγύη των δικηγόρων και σε αυτή τη δύσκολη στιγμή.**

Η πανδημία δεν θα μπορούσε φυσικά να λείπει από την ύλη του περιοδικού. Στα πολύ ενδιαφέροντα και καίρια κείμενά τους, ο **Διον. Τσελέντης** επισημαίνει το «ξεγύμνωμα» του αξιακού συστήματος του δυτικού τρόπου ζωής από τον κοροναϊό, ενώ η **Αίλη Αποστολίδου** εκφράζει τους προβληματισμούς της για τον κόσμο την εποχή της πανδημίας. Η **Μαρία Σταματογιάννη** σταχυολογεί τα μέτρα που έχουν ληφθεί από τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις για την ενίσχυση των δικηγόρων, αλλά και τις πρωτοβουλίες του CCBE στην ίδια κατεύθυνση. Ο **Δημ. Σταθακόπουλος** επιχειρεί μια ιστορική αναδρομή στις επιδημίες στον Ελλαδικό χώρο τον 19^ο αιώνα και το ρόλο που διαδραμάτισαν στην ιστορία του τόπου, ενώ ο **Μιχ. Βλάμος** μας «ταξιδεύει» σε μια άλλη πανδημία, τον λοιμό της Αρχαίας Αθήνας του Περικλή και του Θουκυδίδη.

Κατά τα λοιπά, ο επίτιμος Πρόεδρος του ΔΣΠ **Βασ. Βενέτης** γράφει για το δίκαιο και τον Χριστιανισμό, ενώ ο **Αλ. Κριτσίκης** προτρέπει τον Πρωθυπουργό σε μια «νέα Σεισάχθεια», με αφορμή την τακτική που ακολουθούν οι τράπεζες στα «κόκκινα» δάνεια. Ο **Δημ. Πιστικός** σε ένα ακόμη σημαντικό κείμενό του, μνημονεύει τις δύο «άξιες ιέρειες» –όπως τις χαρακτηρίζει- της ελληνικής ποίησης, Κική Δημουλά και Κατερίνα Αγγελάκη Ρουκ. Ημέρες που είναι, δεν θα μπορούσε να λείπει και ένα μικρό αφιέρωμα στο Πάσχα· στα Πασχαλιάτικα έθιμα, τους συμβολισμούς και τις ετυμολογίες μας ξεναγεί ο **Δημ. Σταθακόπουλος**. Το τεύχος συμπληρώνουν οι επισημάνσεις του **Θωμά Σταμόπουλου** και ένα εξαιρετικό διήγημα του **Φάνη Μούλιου**.

Η Συντακτική Επιτροπή της Δ.Ε. εύχεται υγεία, υπομονή και ψυχραιμία και σύντομα «στα ίδια μέρη να ξαναβρεθούμε» όλοι μαζί, δυνατοί και αλώβητοι.

Ηλίας Τζιτζικάκης
Συντονιστής Συντακτικής Επιτροπής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ
ISSN: 1108-7315
ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 47, ΠΕΙΡΑΙΑΣ
ΤΗΛ.: 210-4176.251
<http://www.dspeir.gr>
ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ
ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ:

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΜΑΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
 ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.Π.

ΗΛΙΑΣ ΤΖΙΤΖΙΚΑΚΗΣ
 ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
itzitzikakis@gmail.com

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΚΟΥΤΣΗΣ
lakoutsis.p@gmail.com

ΜΕΛΗ ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:

Αβραμίδης Γιάννης
 Αποστολίδου Λίλη
 Βλάχος Μιχάλης
 Βούτσας Γιάννης
 Γεωργούλια Ιωάννα
 Κατσαγώνη Βασιλική
 Κόντος Απόστολος
 Λακούτσας Πέτρος
 Μάναλης Κώστας
 Μιχαλακάκος Θεόδωρος
 Μπαλάσκας Αριστομένης
 Πατρίκοπούλου Ελένη
 Πιστικός Δημήτριος
 Πλέσσας Διονύσης
 Τσελέντης Διονύσης
 Τσουρούλης Ευάγγελος
 Φλωροπούλου - Μακρή Μαίρη

Η ζωή θα κερδίσει τη μάχη	1
Μία διαφορετική κοινωνική και όχι μόνο πραγματικότητα/ Του Προέδρου του ΔΣΠ Γιώργου Σταματογιάννη	4
Ο κόσμος την εποχή της Πανδημίας/ Της Λίλης Αποστολίδου	6
Στοχασμοί εν μέσω πανδημίας/ Του Διονυσίου Α. Τσελέντη	8
Προς μια νέα ΣΕΙΣΑΧΘΕΙΑ/ Του Αλέξανδρου Κριτσίκη	10
Δικαιοσύνη και Χριστιανισμός/ Του Βασίλειου Βενέτη	12
Επιδημίες στον Ελλαδικό χώρο τον 19ο αι. Ο ρόλος τους στην ιστορία του τόπου/ Του Δημήτρη Σταθακόπουλου	14
Ενημερώσεις και δραστηριότητες του ΔΣΠ	17
CCBE - Μέτρα ενίσχυσης δικηγόρων εν μέσω πανδημίας/ Της Μαρίας Σταματογιάννη	21
Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος	29
Εισαγωγή στο Δίκαιο της Μόδας - Β' μέρος/ Του Αντωνίου Μανιάτη	32
ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ/ Του Θωμά Σταμόπουλου	36
ΣΤΙΞΕΙΣ/ Του Δημήτρη Πιστικού	38
Πασχαλιάντικα έθιμα, συμβολισμοί και ετυμολογίες/ Του Δημήτρη Σταθακόπουλου	41
Επιστολές Συναδέλφων	43
Λοιμών Πανδημία/ Του Μιχάλη Βλάχου	44
Η άποψη της νύχτας/ Του Φάνη Μούλλιου	47

Μία διαφορετική κοινωνική και όχι μόνο πραγματικότητα

Του Προέδρου ΔΣΠ
Γιώργου Σταματογιάννη

Την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές, έχει συμπληρωθεί ένας και πλέον μήνας της πρωτόγνωρης κατάστασης αναστολής της λειτουργίας των Δικαστηρίων, αλλά και ουσιαστικής παύσης των εν γένει επαγγελματικών δραστηριοτήτων, λόγω της διάδοσης του κορονοϊού. Όλο αυτό το διάστημα, ο ΔΣΠ σε συνεργασία με την Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις. Στο πλαίσιο αυτό αναλαμβάνονται διαρκώς πρωτοβουλίες, ώστε να υπάρξουν μέτρα ενίσχυσης αλλά και ελάφρυνσης των συνاهدών. Ήδη υπήρξαν τα πρώτα αποτελέσματα με την κυβερνητική απόφαση για τη φορολογική και ασφαλιστική αναστολή υποχρεώσεων, καθώς και για τη μείωση κατά 40% του μισθώματος της επαγγελματικής στέγης, με δεδομένο ότι δεν υφίσταται η οποιαδήποτε εξώδικη ή δικαστική δραστηριότητα και με την αναστολή λειτουργίας κτηματολογίων και κτηματολογίων.

Παράλληλα ο ΔΣΠ ανέθεσε σε συνάδελφο να ασχοληθεί με την εκκαθάριση των φακέλων της νομικής βοήθειας, ο οποίος ευρίσκεται τακτικά στο ΤΑΧΔΙΚ, προκειμένου να επιταχυνθεί η διαδικασία ενταξιοποίησης στον ειδικό λογαριασμό νομικής βοήθειας. Τέλος, στα πλαίσια του κοινωνικού του ρόλου και της κοινωνικής αλληλεγγύης, ο Σύλλογος άνοιξε τραπεζικό λογαριασμό, στον οποίο κάλεσε τους δικηγόρους, τους λοιπούς παράγοντες της Δικαιοσύνης (δικαστές, δικαστικούς υπαλλήλους), αλλά και οποιονδήποτε τρίτο να συνδράμουν, ώστε από το ποσό που θα συγκεντρωθεί να παρασχεθεί βοήθεια προς τις υγειονομικές αρχές, με την αγορά αναγκαίου ιατρικού εξοπλισμού και ήδη είμαστε σε επικοινωνία με το Τζάνειο Νοσοκομείο για την αιτία αυτή..

Ακόμη, ο ΔΣΠ διέθεσε βοήθημα ποσού 200 ευρώ σε καθέναν από τους 276 συναδέλφους που υπέβαλαν τη σχετική αίτηση και πληρούσαν τα κριτήρια που τέ-

θηκαν από το Δ.Σ. του Σύλλογου, προβαίνοντας σε αναμόρφωση του προϋπολογισμού του αλλιά και ανοίγοντας λογαριασμό αλληλεγγύης για την οικονομική ενίσχυση των ασθενέστερων συναδέλφων.

Δυστυχώς, παρά την αρχική της εξαγγελία για την καταβολή των 800 ευρώ στον κλάδο των δικηγόρων για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο, η Κυβέρνηση υπαναχώρησε εντελώς αδικαιολόγητα, εξαιρώντας τους δικηγόρους, αν και είναι δεδομένο ότι το επάγγελμά μας έχει πληγεί καίρια από την αναστολή λειτουργίας των δικαστηρίων και τη διακοπή κάθε συναφούς με αυτό δραστηριότητας. Η «τηλεκατάρτιση» των επιστημόνων, με την οποία επιχειρήθηκε να αντικατασταθεί το ειδικό βοήθημα των 800 ευρώ με το επίδομα ("voucher") ποσού 600 ευρώ και η οποία καταγγέλλθηκε ομόφωνα και από τον ΔΣΠ και από την Ολομέλεια, ως προσβλητική ενέργεια και εμπαιγμός προς τους δικηγόρους, αποδείχθηκε πρόχειρη και ανεπαρκής και αποσύρθηκε εν μέσω της γενικής κατακραυγής. Ήδη η Κυβέρνηση έχει εξαγγείλει την καταβολή του ποσού των 600 ευρώ απευθείας στους δικαιούχους, ενώ αναμένεται και η καταβολή του επίσης εξαγγελθέντος ειδικού βοηθήματος των 800 ευρώ για τον μήνα Μάιο.

Διανύουμε μία περίοδο ευθύνης. Η πολιτεία έλαβε σκληρά αλλιά αναγκαία

μέτρα για την προάσπιση της δημόσιας υγείας. Μόνα τους όμως δεν αρκούν. Η ατομική ευθύνη και η κοινωνική συνείδηση είναι αλληλοτροφοδοτούμενες και αναγκαίες όσο ποτέ άλλοτε, πολύ δε περισσότερο τώρα που έχει αποφασιστεί η έστω και ελάχιστη λειτουργία τμημάτων δικαστηρίων. Ο Σύλλογός μας είναι έτοιμος να πράξει το καθήκον του προς τα μέλη του και το κοινωνικό σύνολο, ανακαθορίζοντας και ιεραρχώντας τις προτεραιότητες ανάλογα με τις εξελίξεις και τις διαμορφούμενες ανάγκες.

Εύχομαι σε όλες και όλους υγεία και δύναμη και συνιστώ ψυχραιμία και προσοχή, ώστε να επανέλθουμε όλοι πιο δυνατοί.

Ο κόσμος την εποχή της Πανδημίας

Της **Λίλης Αποστολίδου**
Δικηγόρου Πειραιώς

Και ενώ εφοδιαστήκαμε με τόνους πληροφορίας για τον «ΓΚΠΔ» (Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων 2016/679), θυσιάσαμε πλήθος ανθρωποωρών, παρακολουθήσαμε εκατοντάδες σεμινάρια για τις πολυσχιδείς και περίπλοκες διατάξεις του από τη μια στιγμή στην άλλη η προστασία των προσωπικών μας δεδομένων υποχώρησε αμαχητί υπό το κράτος των έκτακτων συνθηκών της πανδημίας. Ένας τεράστιος όγκος πληροφοριών γύρω από κάθε πτυχή της προσωπικότητάς μας και της δραστηριότητάς μας μετακινείται πλέον καθημερινά προς το Κράτος, τις Υπηρεσίες Υγείας και γενικότερα προς κάθε κατεύθυνση. Οι περιορισμοί της προστασίας των δεδο-

μένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπει ο ΓΚΠΔ και η λοιπή σχετική νομοθεσία αναγόμενοι σε λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος και της δημόσιας υγείας τέθηκαν επί τάπητος αλλά ακόμη κι αυτοί να μην υπήρχαν υπάρχει πάντα η συνταγματική υποχρέωση της προστασίας της δημόσιας υγείας. Γενικότερα τα επιβληθέντα μέτρα περιορισμού των προσωπικών μας ελευθεριών για την αντιμετώπιση της πανδημίας δεν αμφισβητούνται από την πλειοψηφία των πολιτών και ορθώς. Κάθε ατομική περίπτωση βέβαια έχει και την ιδιαιτερότητά της, μπορεί συχνά να χρειάζεται η στάθμιση διαφορετικών και συγκρουόμενων δικαιωμάτων, η περιπτωσιολογία είναι ανεξάντλητη, δύσκολα όμως ένα δικαστήριο-νομίζω-θα έθετε θέματα αντισυνταγματικότητας των επιβαλλόμενων μέτρων στην παρούσα προσωρινή φάση εν όψει

των έκτακτων συνθηκών, της ανάγκης προστασίας της δημόσιας υγείας και της εκπεφρασμένης άποψης της πλειοψηφίας της επιστημονικής κοινότητας για την αναγκαιότητά τους.

Την ώρα που γράφεται αυτό το άρθρο η εξέλιξη της επιδημίας στη χώρα μας επιτρέπει να προσδοκούμε σύντομα μια σταδιακή άρση των μέτρων και εν τέλει την εξάλειψή τους. Τι θα συμβεί όμως αν χρειαστεί ν' αντιμετωπίσουμε ένα δεύτερο

κύμα επιδημίας και απαραίτητως χρειαστεί να πάρουμε νέα περιοριστικά μέτρα; Θα υιοθετηθούν αυτά με την ίδια αποδοχή από την κοινωνία; Η καταληληλότητα και αναγκαιότητα της

λήψης των μέτρων εν όψει του επιδιωκόμενου σκοπού, της προστασίας δηλαδή της δημόσιας υγείας αποτελεί βέβαια τον γνώμονα. Σε περίπτωση όμως μακροχρόνιας παράτασης των μέτρων υπάρχει πάντα ανοιχτό το ενδεχόμενο της άσκησης δεκάδων προσφυγών για παραβίαση συνταγματικών δικαιωμάτων ιδίως μάλιστα αν η παράταση αυτή θεωρηθεί ότι παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας και οδηγεί στην κατάργηση του πυρήνα των θιγόμενων δικαιωμάτων και όχι απλώς στην περιστολή τους.

Οι εξαιρετικής αυτής φύσεως περιορισμοί των προσωπικών μας ελευθεριών δεν έρχονται για να μείνουν, συναντούν όμως την ανθρωπότητα σε μια περίοδο που η τεχνολογία γίνεται όλο και πιο περίπλοκη και ο ανθρώπινος νους στην πραγ-

ματικότητα την παρακολουθεί όλο και δυσκολότερα. Ακόμη λοιπόν και με τις καλύτερες των προθέσεων το προσωρινό αλληό πρωτοφανές μοντέλο της λειτουργίας των κοινωνιών στην εποχή της πανδημίας, η προσωρινή αλληό σε τεράστια κλίμακα καταγραφή και επεξεργασία δεδομένων με την επιστράτευση μάλιστα των πιο εξελιγμένων τεχνολογιών αναπόφευκτα θα περάσουν χαρακτηριστικά τους στις μετά την πανδημία κοινωνίες. Σε τι βαθμό όμως το προηγούμενο της περιστολής των προσωπικών ελευθεριών θα επηρεάσει τα δικαιώματά μας εξαρτάται από πλήθος παραγόντων μεταξύ των οποίων και της συχνότητας εμφανίσεως στο μέλλον σοβαρών επιδημιών. Όχι ότι η ανθρωπότητα θα υποχωρήσει εύκολα από τις κατακτήσεις της, αντιθέτως μάλιστα μετά την πανδημία θα πληθύνουν οι φωνές για την ανάγκη της ανθρωποκεντρικής θέασης του κόσμου και του αναστοχασμού των αξιών. Είμαστε μακριά ακόμη από το να θεθεί εν αμφιβόλω συλλήβδην η ιδιωτικότητά μας - ελπίζω τουλάχιστον- ίσως όμως να βρισκόμαστε ήδη στο τέλος της εποχής των δικαιωμάτων όπως τουλάχιστον τα γνωρίζαμε.

Θα μπορούσε όμως ό,τι σήμερα ζούμε ως εφιάλτη να είναι το αποτέλεσμα μιας άκρατης επιστημονικής περιέργειας, μιας μεγαλειώδους επιστημονικής ανακάλυψης αλληό συγχρόνως και ενός ακόμη επιστημονικού ατυχήματος; Δεν μπορώ βεβαίως να έχω τεκμηριωμένη θέση, στερούμαι των ειδικών γνώσεων. Η κυρίαρχη επιστημονική άποψη θεωρεί ότι ο COVID-19 είναι αποτέλεσμα φυσικής διαδικασίας. Υπάρχει όμως και η δημοσίευση στο έγκριτο επιστημονικό περιοδικό Nature Medicine το 2015 της μελέτης κορυφαίων ανά τον κόσμο επιστημόνων για την δημιουργία ενός νέου ιού από τον συνδυασμό τμημάτων του ιού του SARS και ενός συγγενικού κορονοϊού των νυχτερίδων με την ονομασία SHC014. (Ο τίτλος του άρθρου ήταν "ASARS- like Cluster of Circulating

Bat Coronaviruses Shows Potential for Human Emergence "<https://bit.ly/3bdr1ZP>").

Πολλοί επιστήμονες τότε επισήμαναν την επικινδυνότητα της δημιουργίας ενός τέτοιου ιού, οι συμμετέχοντες όμως στη μελέτη υπερασπίστηκαν την αξία της έρευνάς τους για την επιστήμη. Οι εκδόσεις του περιοδικού επικρίθηκαν γιατί δέχθηκαν τη δημοσίευση της μελέτης. Επιστημονικές φωνές υποστηρίζουν σήμερα ότι ενδεχομένως ο εργαστηριακός ιός που περιγράφεται στην παραπάνω δημοσίευση να είναι ο κορονοϊός που προκαλεί τον COVID-19.

Ανεξάρτητα όμως από τον τρόπο δημιουργίας του COVID-19 τα παραπάνω δείχνουν ότι παρά τις παραδεδεγμένες αξίες που συμμερίζεται η επιστημονική κοινότητα, παρά τις εκατοντάδες διεθνείς συμβάσεις και διακηρύξεις και τους Κώδικες δεοντολογίας, η επιστήμη έχει την τάση να τ' αφήνει όλα

πίσω για χάρη της ελευθερίας της επιστημονικής της έρευνας. Ζούμε ξεχνώντας ότι η μορφή που μπορεί να πάρει ανά πάσα στιγμή το μέλλον μας δεν εξαρτάται μόνο από την πολιτική ή την οικονομία αλληό και τις κάθε είδους ανακαλύψεις που συντελούνται στα ανά τον κόσμο επιστημονικά εργαστήρια. Και ναι μεν η επιστημονική έρευνα υπερασπίζεται την ανεξαρτησία της χρηματοδότησής της από κάθε λογής εξαρτήσεις, τι ρόλο όμως παίζουν εδώ οι συνεχείς ανταγωνισμοί κρατών και εταιρειών για την παραγωγή φαρμάκων και εμβολίων; Ερωτήματα γύρω από τις κατευθύνσεις και τις προτεραιότητες στην ιατρική έρευνα θα έπρεπε να μας είχαν απασχολήσει περισσότερο, γύρω από τις μορφές και τους τρόπους της διεθνούς συνεργασίας των επιστημόνων επίσης. Σήμερα αλλήλωστε ολόκληρη η ανθρωπότητα στην επιστημονική έρευνα έχει στραμμένο το βλέμμα, απ' αυτή περιμένει την παρασκευή του εμβολίου για την αντιμετώπιση της πανδημίας και χάρη σ' αυτή μπορεί να αισιοδοξεί.

Στοχασμοί εν μέσω πανδημίας

Του Διονυσίου Α. Τσελέντη
Δικηγόρου Πειραιώς

■ αφνικά στη καρδιά της Άνοιξης, χωρίς να το καταλάβουμε, βρισκόμαστε σε ένα πόλεμο με έναν άορατο εχθρό, το κορονοϊό covid-19, ο οποίος ως ελεύθερος σκοπευτής ρίχνει βολές στον ανυπεράσπιστο άνθρωπο.

Δεν γνωρίζουμε πότε θα σταματήσει ο ακήρυκτος αυτός πόλεμος, όπως άλλωστε συμβαίνει σε κάθε πόλεμο. Όπως γράφει ο Αλμπέρ Καμύ στο επίκαιρο πόνημα του «*Η πανούκλα*» **«όταν ξεκινάει ένας πόλεμος οι άνθρωποι λένε δεν θα διαρκέσει πολύ, είναι πολύ ανόητο. Και αναμφίβολα ένας πόλεμος είναι ανόητος αλλά αυτό δεν εμποδίζει να διαρκέσει»**. Εκείνο που γνωρίζουμε πολύ καλά είναι ότι και ο πόλεμος αυτός θα έχει πολλά θύματα. Ήδη μέχρι σήμερα τα θύματα παγκοσμίως έχουν ξεπεράσει τις εκατό χιλιάδες.

Η ζωή μας έχει αλλάξει δραματικά. Κυριαρχεί ο φόβος και η απόγνωση γιατί δεν ξέρουμε τι μας περιμένει για τη ζωή μας. Μας συγκλονίζει οι επίσημες ανακοινώσεις κάθε ημέρας για την απώλεια χιλιάδων συνανθρώπων μας χωρίς τέλος από την πανδημία. Ομιλούμε για μια πανανθρώπινη καταστροφή.

Η πανδημία αυτή μαζί με τον αφανισμό

χιλιάδων ανθρώπων έπληξε και το πυρήνα της κοινωνίας των σύγχρονων δυτικών χωρών της Ευρώπης και των Η.Π.Α. Το αξιακό σύστημα του δυτικού τρόπου ζωής με το μοντέλο της επαγγελλόμενης ευημερίας των πολιτών της Δύσης, έχει καταρρακωθεί. Είχε καλλιεργηθεί η αίσθηση της υπεροχής των πολιτών του δυτικού κόσμου έναντι του υπολοίπου και κυρίως έναντι του αποκαλούμενου υπανάπτυκτου και τρίτου κόσμου. Η υπεροχή αυτή βασίζεται στο υψηλό μορφωτικό επίπεδο, στα εκπαιδευτικά συστήματα, στην τεχνολογία και στη ποιότητα ζωής. Το αναπτυξιακό αυτό μοντέλο υπόσχεται την ευημερία με τη κατανάλωση αγαθών δημιουργώντας τον «άνθρωπο-καταναλωτή». Τρανή απόδειξη οι διαφημίσεις. Όλες υπόσχονται ευτυχία και ευημερία μόνο με την αγορά και κατανάλωση προϊόντων. Όσο περισσότερο αγοράζουμε και καταναλώνουμε τόσο πιο πολύ η ευτυχία θα μας αγκαλιάζει.

Ο αποκαλούμενος ανώτερος αυτός τρόπος ζωής αποδείχθηκε φούσκα η οποία έσκασε με θόρυβο και δυστυχώς με χιλιάδες θύματα. Στην ουσία οι πολίτες έχουν μείνει στη τύχη τους. Μόνο ο αξιοζήλευτος αγώνας των ιατρών, νοσηλευτών και επιστημόνων υπάρχει στην άμυνα κατά της πανδημίας. Οι εικόνες από την Ιταλία, Ισπανία, Αγγλία, Η.Π.Α. αποκαθλώνουν την αξία της ανθρώπινης ζωής.

Πώς μπορούμε να μιλάμε για «δυτικό πολιτισμό» και να υπερηφανευόμαστε για το «αξιακό» μας σύστημα, όταν τρόφιμοι γεροκομείου εγκαταλείπονται ανυπεράσπιστοι να πεθάνουν ή όταν οι ιατροί αναγκάζονται, λόγω αδυναμίας του συστήματος υγείας, να επιλέγουν να σώζουν ασθενείς με κριτήριο την ηλικία. Πώς μπορεί να υμνούμε αξιακό σύστημα όταν οι ηγέτες των ΗΠΑ και Αγγλίας ανακοινώνουν στους πολίτες πώς πρέπει να προετοιμασθούν να αποχαιρετίσουν προσφιλή τους πρόσωπα!

Οι ηγέτες των μεγάλων χωρών της Δύσης και τα οικονομικά ιερατεία θεωρούσαν την πανδημία απλό συνάχι. Ο πλανητάρχης και ο πρωθυπουργός της Αγγλίας είχαν αποδομήσει την επιστημονική κοινότητα. Τα αποτελέσματα είναι γνωστά. Εκατόμβη νεκρών στις χώρες αυτές. Στη συνέχεια αφού είδαν τη καταστροφή ante portas, νίπτοντας τα χέρια τους για τις ευθύνες τους, αναγκάστηκαν να ακολουθήσουν τις οδηγίες των επιστημόνων για την ανάγκη περιορισμού της μετακίνησης των κατοίκων.

Ο καλούμενος δυτικός πολιτισμός απέτυχε να προσφέρει αποτελεσματική ιατρική φροντίδα και να σώσει τις ζωές των πολιτών παρά τις υπεράνθρωπες προσπάθειες του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού. Καταδείχθηκε ότι το σύστημα της δημόσιας υγείας, αφού δεν αποφέρει κέρδος, δεν προτάσσεται στο αξιακό αυτό σύστημα. Η κατανάλωση και κέρδος αποτελούν διαχρονικές αξίες.

Είναι εντυπωσιακό ότι και στις δύσκολες αυτές στιγμές που βιώνουμε, η προτροπή για τη κατανάλωση αποτελεί «φάρμακο» στην αντιμετώπιση της πανδημίας. Συνεχώς

διαφημίζονται προϊόντα και καταναλωτικά αγαθά τα οποία υπόσχονται «διασκέδαση», «ξένοιαστες ώρες» και «απολαυστικές στιγμές» κατά τη παραμονή μας στο σπίτι, ανάμεσα στα δελτία ειδήσεων που αναγγέλλουν καθημερινά χιλιάδες νεκρούς. Στην απώλεια ανθρώπων συναγωνίζονται οι διαφημίσεις για τη πώληση καταναλωτικών αγαθών. Ο ορισμός του αμοραλισμού.

Στη κοινωνία μας αυτή οι νοσοκομειακοί γιατροί, οι νοσοκόμοι, το νοσηλευτικό προσωπικό, οι εργαζόμενοι στα supermarket, ντιλιβεράδες, υπάλληλοι καθαριότητας με κίνδυνο της ζωής τους, ως απλοί στρατιώτες, ανέλαβαν να κρατήσουν τη κοινωνία όρθια, ενώ την ίδια στιγμή τα οικονομικά κέντρα απεργάζονται οικονομικά μοντέλα «ανάκαμψης» σε βάρος, όπως πάντα, των ανθρώπων της εργασίας και του μόχθου.

Η πανδημία φανέρωσε ότι η αξία της ανθρώπινη ζωής στο αξιακό σύστημα της δυτικής κοινωνίας υπολείπεται και ενίοτε δικαιολογείται και να θυσιάζεται στα πλαίσια θεώρησης του ανθρώπου ως οικονομική μονάδα και αριθμός.

Βιώνοντας θλιβερές ημέρες, ακούμε ότι σύντομα θα επανέλθουμε στη προηγούμενη «φυσιολογική» μας ζωή, ως εάν η απώλεια τόσο χιλιάδων ανθρώπων να εκλαμβάνεται σαν φυσικό γεγονός το οποίο τελείωσε. Αλήθεια πόσο εύκολο θα είναι το βιωτό της ζωής μας μετά την απώλεια χιλιάδων συνανθρώπων μας.

«Τι σκληρά που προχωρούν οι ανθρώπινες κοινωνίες (Β. Ουγκώ "Οι Άθλιοι")».

Προς μια νέα ΣΕΙΣΑΧΘΕΙΑ

Του Αλέξανδρου Κριτσίκη
Δικηγόρου Πειραιώς

Μέρες δύσκολες και αλλοπρόσαλλες σαν και αυτές τις μέρες που ζούμε λες και είναι βγαλμένες από ταινία επιστημονικής φαντασίας δεν θα μπορούσε να αφήσουμε ασχολίαστο το θέμα των κόκκινων δανείων. Όλο και περισσότερο έρχονται στο φως άρθρα που σχολιάζουν πόσο θα πληγούν οι τράπεζες στο θέμα των κόκκινων δανείων λόγω του κορωνοϊού.

Το θέμα όμως έγκειται στο πόσο θα πληγούν οι τράπεζες εξαιτίας της πανδημίας, οι οποίες σημειωτέον ότι αντίθετα με όλη την κοινωνία καμία αλληλεγγύη δεν έδειξαν ως προς το θέμα της καταβολής των δόσεων των δανείων παρά για τα μάτια του κόσμου και μετά από κοινωνική κατακραυγή ωθήθηκαν να λάβουν κάποια υποτυπώδη μέτρα. Αλλά ξεχνάει κανείς ότι μπήκαμε στα μνημόνια για να σωθούν οι ξένες τράπεζες που είχαν αγοράσει ελληνικά ομόλογα και υπό τον φόβο κατάρρευσης του εγχώριου τραπεζικού συστήματος και μήπως χάσουν τα χρήματά τους οι ξένες τράπεζες αναγκαστήκαμε να δανειστούμε από ΔΝΤ κλπ, ώστε να ασφαλίσουμε τις ξένες τράπεζες. Αμφιβάλλει πλέον κανείς ότι αυτός ήταν ο βασικός γενε-

σιουργός λόγος του πρώτου μνημονίου; Αμφισβητεί ύστερα κανείς τις ανακεφαλαιοποιήσεις που έγιναν με χρήματα του φορολογούμενου ελληνικού λαού για να σωθούν τα αποθεματικά των τραπεζών; Ειδικότερα έγιναν δύο ανακεφαλαιοποιήσεις με συμμετοχή του ελληνικού δημοσίου το 2013 και το 2016. Το 2014 έγινε άλλη μία αλλά με συμμετοχή των ιδιωτών. Η μόνη στην οποία συμμετείχαν ιδιώτες. Το 2009 με συμμετοχή του δημοσίου δόθηκαν περίπου αν δεν απατώμαι 30 δισεκατομμύρια σε εγγυήσεις στις τράπεζες λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης στις ΗΠΑ. Το 2013 η ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών αν δεν με απατούν οι στοιχειώδεις μου οικονομικές γνώσεις πραγματοποιήθηκε εξαιτίας του γεγονότος, ότι οι τράπεζες είχαν στο αποθεματικό τους ομόλογα του ελληνικού δημοσίου που κουρεύτηκαν (PSI), αλλά και λόγω του γεγονότος, ότι οι συνεχείς μειώσεις των εισοδημάτων δημιούργησαν νέα κόκκινα δάνεια με συνέπεια οι κανόνες της Ε.Κ.Τ να απαιτούν αυξημένα κεφάλαια, τα οποία θα δεσμεύονται προς εξασφάλιση με αποτέλεσμα σε αυτήν την ανακεφαλαιοποίηση να δοθούν περίπου 25 δισεκατομμύρια στις 4 συστημικές τρά-

πεζες από δανεικά του ελληνικού δημοσίου. Ένα πραγματικό μακελειό δηλαδή που πλήρωσε άδικα ο ελληνικός λαός τα χρόνια της κρίσης.

Η συνέχεια γνωστή. Οι τράπεζες προ κρίσης να εξωθηθούν στον ανέλεγκτο δανεισμό σε όλους όντας το ισχυρό μέρος της δανειακής σύμβασης, μη ελέγχοντας ούτε τη δυνατότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη, ούτε την αξία του ακινήτου για το οποίο εξασφάλισαν το δάνειο με υποθήκη. Το αποτέλεσμα τραγικό! Οι δανειολήπτες παρά την απρόοπτη μεταβολή των συνθηκών και την βίαιη αναπροσαρμογή όλων των εισοδημάτων προς τα κάτω να συνεχίζουν να χρωστούν με τις τιμές προ κρίσης με αποτέλεσμα να μην μπορούν αργά ή γρήγορα να ανταπεξέλθουν στις δανειακές τους υποχρεώσεις και οι τράπεζες να τους παίρνουν με πλειστηριασμό τα σπίτια. Αν αυτό δεν θεωρείται φτωχοποίηση του ελληνικού λαού τότε τι είναι;

Σαν να μην έφτανε όλο αυτό οι τράπεζες προχώρησαν σε πώληση των δανείων σε ξένα fund,- η ονομασία των οποίων είναι γνωστή στην πιάντσα- σε πολύ χαμηλές τιμές με αποτέλεσμα να φτάνεις να παρακαλάς τα ξένα «γεράκια» να σου κουρέψουν ένα δάνειο, που έχεις ήδη αποπληρώσει εξαιτίας των καταχρηστικών τις περισσότερες φορές όρων και επιτοκίων. Ευτυχώς η νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων και μπράβο στους έλληνες δικαστές έχει κρίνει παράνομους και καταχρηστικούς πολλούς από τους όρους των συμβάσεων δανείων.

Η Λύση είναι μια και απλή. Εδώ και τώρα νέα «σεισάχθεια» δια νομοθετικής πράξης (είτε ΠΔ, είτε ΠΝΠ, είτε όποια μορφή θέλουν

ας της δώσουν), δηλαδή κούρεμα των δανείων, ώστε να μπορέσουν οι δανειολήπτες να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους και από την άλλη οι τράπεζες να επιτύχουν να μην εμφανίζουν ζημιές στο παθητικό τους και να αποκτήσουν την απαιτούμενη ρευστότητα. Αν δηλαδή οδηγηθούμε σε μία πτώση της αγοράς του ακινήτου εξαιτίας των μαζικών πλειστηριασμών θα βρισκόμαστε μπροστά σε μία νέα μαζική κοινωνική αναταραχή. Αυτό θέλουμε τώρα ιδίως που βρισκόμαστε μπροστά σε πανδημία που είναι άγνωστο ακόμη πόσο θα κρατήσει;

Κύριε Πρωθυπουργέ της χώρας Κυριάκο Μητσοτάκη, ό,τι δεν κατάφεραν οι προκάτοχοι σου οφείλεις εσύ να περατώσεις και να δημιουργήσεις ένα νέο ισχυρό και ανεπτυγμένο κράτος θέτοντας τις δομές όπως ακριβώς έκανε πριν πολλά χρόνια ο προκάτοχος και συγγενής σου Ελευθέριος Βενιζέλος. Τι δηλαδή; Απλά να ενεργήσεις όπως ο Σόλωνας στην αρχαιότητα. Να θεσμοθετήσεις μια νέα ΣΕΙΣΑΧΘΕΙΑ. Τότε η ιστορία θα σε κρίνει ως τον νέο ΑΝΑΜΟΡΦΩΤΗ της χώρας...

Δικαιοσύνη και Χριστιανισμός

Γράφει ο **Βασίλειος Παναγ. Βενέτης**
Επ. Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιώς-
Επίτιμος Διδάκτωρ Παν. Πειραιώς
Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

Δικαιοσύνη και Χριστιανισμός είναι δύο έννοιες που συνδέονται στενά μεταξύ τους.

Ο Χριστιανισμός ως η υπέρτατη θρησκεία της αγάπης, δεν μπορεί παρά να περιλαμβάνει τη Δικαιοσύνη.

Τι είναι Δικαιοσύνη; Πώς ορίζεται το δίκαιο; Ποιος είναι ο δίκαιος άνθρωπος;

Ο Φωκυλίδης μας απαντάει ότι *δίκαιος είναι ο ενάρετος, δικαιοσύνη δε η συνισταμένη των αρετών*.

«Εν τη δικαιοσύνη συλλήβδην πάσαι αι αρεταί». Δηλαδή στη δικαιοσύνη συγκεντρώνονται όλες οι αρετές.

Δικαιοσύνη σημαίνει ισορροπία, μέση λύση σε μια διαμάχη, εφαρμογή των αρχών της ελευθερίας, της ισότητας και της δημοκρατίας στην πράξη. Δικαιοσύνη δεν είναι μια αόριστη έννοια. Είναι η επιλογή μας να μην προκαλούμε ζημία στους άλλους.

Δικαιοσύνη είναι η αρμονία, η ισορροπία στις διαφορετικές και πολύ συχνά αντιπαλόμενες διαταγές της λογικής, των επιθυμιών και των συναισθημάτων μας.

Δίκαιος άνθρωπος (κατά τον Αριστοτέλη) είναι εκείνος που ενεργεί δίκαια επιλέγοντας από μόνος του να ενεργήσει δίκαια, εκείνος

που δε διστάζει να διακινδυνεύσει και να ζημιωθεί προκειμένου να ενεργήσει δίκαια. Η δικαιοσύνη είναι ύψιστο αγαθό, μέταλλο αρετής για όλους τους ανθρώπους.

Η δικαιοσύνη δεν είναι αρμοδιότητα και καθήκον της Πολιτείας και μόνον. Συνήθως, η σκέψη της δικαιοσύνης μάς παραπέμπει στον δικαστικό χώρο. Φέρνουμε στο μυαλό μας την συγκροτημένη- θεσμοθετημένη από το Σύνταγμα και την Πολιτεία οργάνωση για την απονομή της δικαιοσύνης.

Αλλά η δικαιοσύνη δεν είναι μόνον πολιτική λέξη, ούτε και γενική – αόριστη φιλοσοφική έννοια.

Είναι τρόπος ζωής, συνήθεια και καθημερινή δραστηριότητα. Είναι ιδιότητα και στοιχείο του χαρακτήρα. Ταυτόχρονα είναι και ολόκληρη διδασκαλία, ιδέα και τρόπος σκέψης.

Η δικαιοσύνη αποτελεί βασική προϋπόθεση και πτυχή της αγάπης, της ηθικής αρετής που αποδίδει το πνεύμα του Χριστιανισμού.

Ο Χριστός είναι αγάπη και η αγάπη δεν μπορεί παρά να είναι δίκαιη. Όποιος αγαπά απονέμει το δίκαιο. Απεχθάνεται την αδικία και την διακριτική μεταχείριση. Θέτει τον εαυτόν του θυσία στη διάθεση του συναν-

θρώπου του. Μακροθυμεί και συγχωρεί. Γιατί στοιχείο της δικαιοσύνης είναι και η μεγαλοψυχία, η συγχώρεση, η επιείκεια.

Ο Χριστιανισμός μάς διδάσκει την αγάπη και όποιος αγαπά πραγματικά δεν μπορεί παρά να είναι δίκαιος.

Ο Χριστιανισμός είναι ο δρόμος, το εργαλείο της ζωής μας, ώστε να αποπνέουμε τη δικαιοσύνη και να την απονέμουμε σε κάθε μας βήμα. Μέσα από τη ζωή του Χριστού μαθαίνουμε να αναγνωρίζουμε το δίκαιο, αποκτούμε το θάρρος να το επιλέγουμε και την αγωνιστικότητα να το υπερασπιζόμαστε.

Ασπαζόμενοι τον Χριστό και ακολουθώντας τη διδασκαλία του αποκτούμε ένα πολύτιμο οδηγό.

Ανακαλύπτουμε το φως εκείνο που θα φωτίσει τη σωστή λύση, τη δίκαιη λύση. Και σε κάθε δυσκολία έχουμε ένα καταφύγιο, όπου μπορούμε να προστρέξουμε για παρηγοριά. Έχουμε την πηγή εκείνη από την οποία μπορούμε να αντλήσουμε δύναμη και να ανασυγκροτήσουμε τον εαυτόν μας για να συνεχίσουμε τη μάχη.

Διάγουμε ιδιαίτερα δύσκολα χρόνια. Τα εμπόδια είναι πολλά, όπως πολλές και οι παγίδες που παραμονεύουν για κάθε Χριστιανό και για κάθε δίκαιο άνθρωπο.

Η δικαιοσύνη συχνά ποδοπατείται. Οι δίκαιοι άνθρωποι βαπτίζονται άνομοι. Ο δυνατός επινοεί το δικό του δίκαιο και κατόπιν το επιβάλλει. Εκείνος που αξίζει πραγματικά δεν αναγνωρίζεται, ενώ στα αξιώματα «διορίζονται» ως επί το πλείστον οι ανάξιοι.

Όμως η ζωή είναι μια πρόκληση. Η ζωή είναι ένα δώρο, ένας δρόμος με πολλά μονοπάτια, ανάμεσα στα οποία καλούμαστε

να κάνουμε την επιλογή μας. Και η δίκαιη επιλογή σπάνια θα είναι η πιο εύκολη.

Όμως ο Χριστός δεν μας διδάσκει να κάνουμε εύκολες επιλογές. Μας γνώρισε από νωρίς ότι ακολουθώντας τον θα αντιμετωπίσουμε πολλά προσκόμματα. Θα μας διώξουν, θα μας κακολογήσουν, θα προσπαθήσουν να σκεπάσουν την φωνή μας να μην ακουγόμαστε. Έτσι και ο δίκαιος άνθρωπος βάλλεται ιδιαίτερα στις ημέρες μας.

Δεν μένει όμως άοπλος ούτε και άτολμος. Η ίδια η δικαιοσύνη, ως στοιχείο της αγάπης, εμφορείται με τέτοια δύναμη και τέτοια

ορμή που μπορεί να υπερνικήσει κάθε εμπόδιο. Αρκεί μόνο να πιστέψουμε σε αυτήν με όλες μας τις δυνάμεις και να είμαστε έτοιμοι να θυσιάσουμε στο όνομα της.

Σε μια δύσκολη κοινωνία, θωρακισμένοι στην πίστη μας και τις Χριστιανικές αρχές έχουμε χρέος να πολεμήσουμε για το πιστεύω μας. Να αγωνιστούμε για το δίκαιο. Να το αναγνω-

ρίσουμε να το αναδείξουμε και να το επιβραβεύσουμε.

Όλοι εμείς οι Χριστιανοί δεν είμαστε παρά οι υπηρέτες της δικαιοσύνης. Και η υπηρεσία αυτή είναι το υπέρτατο αξίωμα που μπορούμε να λάβουμε. Είναι το πιο σημαντικό και άξιο καθήκον. Γι' αυτό έχουμε υποχρέωση να γίνουμε φορείς της αγάπης και διδάσκαλοι της αλήθειας. Μέσα από την καθημερινότητά μας, μέσα από τον τρόπο ζωής μας, οφείλουμε να μεταδώσουμε τη δύναμη μας σε αυτούς που δεν τη γνωρίζουν. Να διδάξουμε την αλήθεια και να χαράξουμε το δρόμο για όλους όσους επιθυμούν να μας ακολουθήσουν.

Η ίδια η δικαιοσύνη, ως στοιχείο της αγάπης, εμφορείται με τέτοια δύναμη και τέτοια ορμή που μπορεί να υπερνικήσει κάθε εμπόδιο. Αρκεί μόνο να πιστέψουμε σε αυτήν με όλες μας τις δυνάμεις και να είμαστε έτοιμοι να θυσιάσουμε στο όνομα της.

Επιδημίες στον Ελλαδικό χώρο τον 19^ο αι. Ο ρόλος τους στην ιστορία του τόπου

Του **Δημήτρη Σταθακόπουλου**
Δρα Παντείου Πανεπιστημίου/Οθωμανολόγου
Δικηγόρου Πειραιά

Στα τέλη του 18^{ου} και αρχές του 19^{ου} αι., βρίσκουμε 28 Ελληνικά Ιατρικά βιβλία εποχής (πρωτότυπα ή μεταφράσεις ξένων, εκδόσεων Βιέννης και Βενετίας) που αναφέρονται σε νοσήματα όπως η φυματίωση, ο τέτανος, το ερυσίπελας, η λύσσα, ο κίτρινος πυρετός, η χολέρα, ο τύφος, η λέπρα, η πανώλη και η σύφιλη.

Αποσπασματικές αναφορές για τα παραπάνω νοσήματα, τους ελλειπείς τρόπους αντιμετώπισης, τη θνησιμότητα χιλιάδων σε κάθε επιδημία, την έλλειψη νοσοκομείων - περίθαλψης, έχουμε και από τους ξένους Περιηγητές, κάποιοι εκ των οποίων ήταν γιατροί ή φαρμακοποιοί (ο Κυρ. Σιμόπουλος έχει πολλές από τις γενικές περιηγητικές αναφορές, συγκεντρωμένες στο ομώνυμο πολύτομο έργο του)

Στην οθωμανική αυτοκρατορία λειτουργούσε ένα διπλό σύστημα υγείας. Αυτό της παραδοσιακής (εναλλακτικής θα λέγαμε σήμερα) ιατρικής με τα Medrese-i Etibba (βλ. περίπτωση Ιατρικής σχολής - νοσοκομείου-πρωτοκομείου Ανδριανούπολης), όπου η θεραπεία γινόταν με βότανα, διατροφή, ασκήσεις, μουσικοθεραπεία, μελέτη αρχαίων Ελλήνων και Αράβων-Περσών φιλοσόφων, προσευχή, με «εναλλακτικούς γιατρούς», ενώ παράλληλα

υπήρχε και το δυτικό σύστημα ιατρικής, που συνήθως ασκούσαν επ' αμοιβή ιδιώτες γιατροί, ξένοι ή Έλληνες που είχαν σπουδάσει στο εξωτερικό, προσφέροντας υπηρεσίες σε όσους είχαν οικονομική επιφάνεια, δηλ στον Σουλτάνο, τους αξιωματούχους και προεστούς. Ενίοτε, αν βρίσκονταν στην επαρχία και είχαν μαζί τους κάποια περισσευούμενα φάρμακα, τα έδιναν σε φτωχούς χωρικούς δίνοντας και συστάσεις πρόληψης ή θεραπείας. Τα βότανα και τα αντίδοτα ήταν τα οικιακά φαρμακεία της εποχής, ενώ τα μοναστήρια είχαν το ρόλο των νοσοκομείων, οι δε μοναχές και οι μοναχοί ήταν οι νοσηλευτές. Υπάρχουν αναφορές για γιατρούς του αγώνα του '21, όπως ο Γιατράκος, μουσουλμάνος Κούρταλης κ.ά.

Οι πρόγονοί μας, ζούσαν κουβαλώντας κάποιο νόσημα, υπό το καθεστώς μόνιμων επιδημιών, συν οδοντιατρικά προβλήματα, ορθοπεδικά, πολέμους, φορολογία και ακραία φτώχεια. Ο θάνατος και όχι η ζωή, ήταν η καθημερινότητά τους, εν τούτοις είχαν κουράγιο και ελπίδα να επιζήσουν κάνοντας από 10 παιδιά και κυρίως την επανάσταση του 1821.

Οι καραντίνες (ιταλικής ετυμολογίας λέξη, που σημαίνει: σαράντα μέρες) ήταν δεδομένες σε κάθε μετακίνηση και κυρίως πλοίων/πλη-

ρωμάτων. Υπήρχαν λοιμοκαθαρτήρια, στα αγγλογαλλορωσκρατούμενα Επτάνησα, ο δε Ιωάννης Καποδίστριας, παρότι βρήκε μόνο ένα τάληρο στο δημόσιο ταμείο, προσπάθησε να κάνει οργάνωση κράτους, αλλά και δομές παιδείας καθώς και δημόσιας υγείας με τη θέσπιση του δαμαλισμού κατά της ευλογιάς και τη δημιουργία λοιμοκαθαρτηρίων για 40ήμερες καραντίνες. Το δαμαλισμό, είχε εφαρμόσει στον Ελλαδικό χώρο (υπό οθωμανική κυριαρχία) το 1804, ο Γ. Αλβέρτης, που όμως συνάντησε τεράστια εμπόδια λόγω των προκαταλήψεων του πληθυσμού να μην εμβολιαστεί. Ο Ιωάννης Καποδίστριας κατανόώντας από πολύ νωρίς τη σημασία του δαμαλισμού διόρισε το 1830 τον Γ. Αλβέρτη ως «Γενικόν Εμβολιαστήν».

Το 1833-34, επί Βαυαρικής αντιβασιλείας (πριν την ενηλικίωση του Όθωνα) τα ξένα στρατεύματά της, επλήγησαν από επιδημία τύφου, με εκατοντάδες θανάτους στο Ναύπλιο.

Το 1833 συστάθηκε το «Υγειονομικόν Τμήμα» με δικαιοδοσίες στον τομέα της δημόσιας υγείας, παράλληλα λειτούργησε το 1834 το «Ιατροσυνέδριο» και από το 1835 η Ιατρική Εταιρεία Αθηνών. Το 1835, επίσης, με διάταγμα, η Αντιβασιλεία καθιέρωσε τον υποχρεωτικό δαμαλισμό των κατοίκων και διόρισε δημόσιους εμβολιαστές ανά νομό.

Στην εφημερίδα «Ελληνικός Ταχυδρόμος» (1838-39), παρουσιάζονται οι ιατροστατιστικοί πίνακες της επικράτειας, όπου κυριαρχούσαν η ελονοσία, η φυματίωση, οι «ρευματισμοί», οι πνευμονίες, τα νοσήματα του γαστρεντερικού, η «χλώρωση» και οι ελμινθιάσεις.

Στις διαλέξεις της Ιατρικής Εταιρείας Αθηνών (1835-1900) εμφανίζεται η εξέλιξη της Μικροβιολογίας και επιβεβαιώνεται ότι το νοσολογικό φάσμα της Ελλάδας το 19ο αιώνα

δεν διέφερε από της λοιπής Ευρώπης που είχε τα ίδια λοιμώδη νοσήματα. Φαίνεται ότι, οι Έλληνες γιατροί είχαν έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση των διεθνών επιστημονικών εξελίξεων, ενώ οι γνώσεις τους δεν υπολείπονταν από αυτές των Δυτικοευρωπαίων γιατρών.

Στα μέσα του 19ου αιώνα, στα ήδη υπάρχοντα προβλήματα δημόσιας υγείας προστέθηκε η μηνιγγίτιδα, η οστρακιά, ο κοκκύτης, η εχينوκοκκίαση, η διφθερίτιδα, το τράχωμα και η λέπρα μέχρι τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα.

Σημαντικός Έλληνας που εργάστηκε στο πλευρό του Louis Pasteur (1829-95) ήταν ο Π. Παμπούκης, ειδικός στην αντιλυσσική θεραπεία. Ιδρυτής του Λυσσιατρείου, με χορηγία του Ινστιτούτου Pasteur. Τα παιδιατρικά λοιμώδη νοσήματα ήταν ένα σοβαρό πρόβλημα δημόσιας υγείας που κατά πολλούς έθετε σε κίνδυνο ακόμα και την επιβίωση του έθνους.

Εκτός της ευλογιάς, της οστρακιάς, της ιλαράς και κυρίως της διφθερίτιδας, ως αιτίες θανάτου των παιδιών καταγράφονταν επίσης η ελονοσία και η φυματίωση. Ένα ιδιαίτερο στοιχείο που αποτυπώνει τους υψηλούς δείκτες βρεφικής και παιδικής θνησιμότητας, είναι το αρχείο του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών. Η χώρα, βίωσε αρκετές φορές επιδημίες χολέρας, όπως αυτής του Πειραιά το 1854, το ζόφο της οποίας περιγράφει ο Εμμ. Λυκούδης:

«*Η Ξένη του 1854*», αφού ήταν παιδί στη διάρκεια της επιδημίας, βιώνοντας τη φρίκη, την ερήμωση, την αθλιότητα αλλά και την ανεπάρκεια της αντιμετώπισης τόσο σε επισημονικό όσο και σε ανθρωπιστικό επίπεδο. Ο νόσος μεταδόθηκε από τα Γαλλικά στρατεύματα κατοχής, πρώτα στον Πειραιά το καλοκαίρι, κατόπιν δε και στην Αθήνα το φθινόπωρο του 1854. Άλλες σοβαρές επιδημίες που καταγράφηκαν στον Ελλαδικό χώρο, ήταν αυτές της Κεφαλονιάς (λίγο πριν, το 1850), της Κέρκυρας (1855) και της Ζακύνθου (1856). Συνολικά, από το 1800 έως το 1839 είχαν καταγραφεί 24 επιδημίες στην Πελοπόννησο, την Ήπειρο, τη Θεσσαλία και τα νησιά του Αιγαίου. Με την επιδημία της Αθήνας το 1854 και των νησιών του Αιγαίου το 1865, ασχολήθηκε ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης στα διηγήματά του, «Χολερισμένη» και «Βαρδιάνος στα Σπόρκα». Ήταν η εποχή που είχαν δουλειά οι Μόρτες (*morto / νεκρός/πεθαμένος*) που μάζευαν τους νεκρούς από το δρόμο και τις αυλές.

Το Νοέμβριο του 1894 η Αθήνα επλήγη από επιδημία τύφου/τυφοειδούς πυρετού (*κοιλιακού τύφου*) μετά από ραγδαίες βροχές στην πόλη, διότι τα νερά του δικτύου των Αθηνών «ερρυπάνθηκαν υπό ομβρίων υδάτων». Σε εργασία του «Περί τεσσάρων νέων μικροβίων εν τω ύδατι των Αθηνών ανακαλυφθέντων» περιγράφεται το ανθρακοειδές βακτηρίδιο (*Bacillus anthracis*), το πρασινόχροον σπειρύλλιον των Αθηνών (*Vibrio viridians atheniensis*), το ροδόχρουν ρευστοποιούν βακτηρίδιο (*Bacillus roseus liquefaciens*) και το ιξώδες κροκόχρουν βακτηρίδιο (*Bacillus viscidusluteus*). Ο Εμμανουήλ Ροΐδης στο διήγημά του «Το παράπονο του νεκροθάπτου» διεκτραγωδεί τη γειτονιά που κατοικεί ο ήρώας του, «*οι γιατροσύνεδροι, οι αστυνόμοι, οι δήμαρχοι και οι νομάρχες, θεωρούν όλα τα' αναγκαία περιττά; Αντίκρυ μου έχω ένα*

χασάπη που σφάζει στη μέση του δρόμου ζώα μικρά και μεγάλα και τρέχουν πάντοτες δύο ποταμοί, ο ένας κόκκινος από αίμα και ο άλλος πράσινος από κοπριά και χολή». - «*Ένα καλοκαίρι που έτυχε να είναι ολιγότερο ή χειρότερο το νερό, μας επλάκωσε κοιλιακός τύφος και άρχισαν να πεθαίνουν σαν τις μύγες τα παιδιά. Τέσσερα δικά μου έθαψα το ένα μετά το άλλο*».

Στους Βαλκανικούς πολέμους, ενέσκηψε επιδημία χολέρας, όμως εμβολιάσθηκε έγκαιρα ο στρατός και ο πληθυσμός της Μακεδονίας. Μόνο σπάνια κρούσματα μεταξύ των αιχμαλώτων Τούρκων και Βουλγάρων παρουσιάστηκαν. Ο Καθηγητής Μαρίνος Γερουλάνος έγραψε σχετικά: «*Εάν κατά τους Βαλκανικούς και τους μετέπειτα πολέμους, αλλά και βραδύτερον κατά την συρροήν των προσφύγων, εγκαίρως αντιμετωπίσθη πάσα περίπτωση επιδημίας, τούτο οφείλεται εις την οργάνωσιν της Υγειονομικής Υπηρεσίας και τους σχετικούς νόμους και διατάξεις αι οποίαι εθεσπίσθησαν πρωτοβουλία του καθηγητού Κωνσταντίνου Σάββα. Δια τούτο πρέπει να χρεωστείτε ευγνωμοσύνην προς τον άνθρωπον αυτόν*».

Βιβλιογραφία:

Κυριάκου Σιμόπουλου: Ξένοι Ταξιδιώτες στη Ελλάδα (εκδ. *Πιρόγα*)

Επιστημονική μελέτη με τίτλο: «Οι μεγάλες επιδημίες του 19ου αιώνα και η γέννηση της Μικροβιολογίας στην Ελλάδα». Συντάκτες: Έφη Πουλάκου-Ρεμπελάκου/ Εργαστήριο Ιστορίας της Ιατρικής, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Γεωργία Βρυώνη και Αθανάσιος Τσακρής / Εργαστήριο Μικροβιολογίας, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Ευάγγελος Βογιατζάκης/ Εργαστήριο Μικροβιολογίας ΓΝΝΘΑ «Η Σωτηρία».

Ενημερωτική Ημερίδα στο Δ.Σ.Π.: Ο Δικηγόρος στη Διαμεσολάβηση

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά διοργάνωσε ενημερωτική ημερίδα στις 24 .2.2020 στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δ.Σ.Π. με θέμα : **«Ο δικηγόρος στη διαμεσολάβηση»** με εισηγητές τους κ.κ. **Σταύρο Τσορμπατζόγλου**, Δικηγόρο, Διαπιστευμένο Διαμεσολαβητή, Μέλος της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης.

Λουκία Μαστροπέρρου, Δικηγόρο, Διαπιστευμένη Διαμεσολαβήτρια, Γραμματέα της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. Παρέμβαση έκανε η κ. **Παναγιώτα Μπουρλετίδου**, Δικηγόρος, Μέλος του Δ.Σ. του Δ.Σ.Π., Διευθύντρια του ΚΕ.ΔΙ.Π., Διαπιστευμένη Διαμεσολαβήτρια.

Την εκδήλωση συντόνισε ο κ. **Δημήτρης Μελίδης**, Δικηγόρος, Μέλος της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης.

Την ημερίδα χαιρέτισε ο Πρόεδρος του Δ.Σ.Π. κ. **Γιώργος Σταματογιάννης**.

Επιστημονική εκδήλωση ΔΣΠ για το νέο ασφαλιστικό νόμο

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά διοργάνωσε επιστημονική εκδήλωση την 5 Μαρτίου 2020 στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δ.Σ.Π. με θέμα: **«Ο νέος ασφαλιστικός νόμος 4670/2020»** με ομιλητές: Την κ. **Πατρίνα Παπαρρηγοπούλου**, Καθηγήτρια Νομικής Σχολής Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, τον κ. **Επαμεινώνδας Ατσαβέ**, Δικηγόρο Αθηνών, Υποδιοικητή ΕΤΕΑΕΠ και την κ. **Μαργαρίτα Κάρδαρη**, Δικηγόρο Πειραιά εξειδικευμένη στο κοινωνικοασφαλιστικό δίκαιο. Την συζήτηση συντόνισε η κ. **Μαρία Σταματογιάννη**, Σύμβουλος Δ.Σ.Π., Υπεύθυνη της Επιτροπής Φορολογικών-Ασφαλιστικών Θεμάτων.

Την εκδήλωση χαιρέτισε ο Πρόεδρος του Δ.Σ.Π. κ. **Γιώργος Σταματογιάννης**.

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση

Εκδήλωση με τη συμμετοχή του ΔΣΠ για τη δημόσια ανάδειξη του κτηριακού προβλήματος των Διοικητικών Δικαστηρίων Πειραιά

Η Ένωση Διοικητικών Δικαστών διοργάνωσε εκδήλωση με τη συμμετοχή του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιώς, για τη δημόσια ανάδειξη του κτηριακού προβλήματος των Διοικητικών Δικαστηρίων Πειραιά την 6 Μαρτίου 2020 στη αίθουσα εκδηλώσεων του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιώς. Εισαγωγική ομιλία έγινε από τον κ. **Βασίλη Φαϊτά**, Εφέτη ΔΔ, Γενικό Γραμματέα της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών. Κεντρική ομιλία έγινε από την κ. **Αγγελική Λαϊνιώτη**, Πρόεδρο Εφετών ΔΔ, Πρόεδρο της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών

Παρεμβάσεις έκαναν οι κ.κ.

Γιώργος Σταματογιάννης, Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιώς **Μαρία Κόκοτα**, Πρόεδρος Εφετών ΔΔ, Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Διοικητικού Εφετείου Πειραιώς.

Στην εκδήλωση ήταν μεγάλη η συμμετοχή των διοικητικών δικαστών, των δικαστικών υπαλλήλων που υπηρετούν στα διοικητικά δικαστήρια του Πειραιά καθώς και των δικηγόρων.

Στιγμιότυπα από την εκδήλωση

Ο ΔΣΠ για την επανεκκίνηση της Δικαιοσύνης (22/4/2020)

Η εξαγγελία από αρμόδιους κυβερνητικούς παράγοντες για επανεκκίνηση της δικαιοσύνης, με την έναρξη της λειτουργίας υποθηκοφυλακείων και κάποιων ελάχιστων συναφών δικαστικών υπηρεσιών, ουδόλως σηματοδοτεί την επάνοδο των δικηγόρων στα καθήκοντά τους. Συνεπώς, παραμένει βάσιμη και δίκαιη η απαίτηση των δικηγόρων για καταβολή σε αυτούς της αποζημίωσης ειδικού σκοπού των €800, λαμβανομένου υπ' όψη ότι από τις 13 Μαρτίου και μέχρι και σήμερα έχει σταματήσει κάθε δραστηριότητα σχετική με το δικηγορικό λειτούργημα, χωρίς οι δικηγόροι να έχουν λάβει καμία οικονομική ενίσχυση.

Η επαναλειτουργία των δικαστηρίων θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να γίνει με όρους που θα διασφαλίζουν απόλυτα την υγεία των εμπλεκόμενων μερών, τους οποίους θα πρέπει να καθορίσουν οι αρμόδιες υγειονομικές αρχές. Περαιτέρω, απαιτείται να υπάρξει ένα πλάνο και χρονοδιάγραμμα συγκροτημένης επιστροφής στη λειτουργία των Δικαστικών Υπηρεσιών. Το πλήρες κείμενο της απόφασης στο www.dspeir.gr

Αποφάσεις του Δ.Σ. ΔΣΠ της 27.4.2020 για την επανεκκίνηση της Δικαιοσύνης

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά σε έκτακτη συνεδρίασή του την Δευτέρα 27 Απριλίου 2020 έλαβε τις κατωτέρω αποφάσεις:

Να ενημερώσει με ανακοίνωση τα μέλη του για την έκδοση α) της με αριθ. Δ1α/ΓΠ.οικ.26804 ΚΥΑ, με την οποία επανεκκινεί σταδιακά η λειτουργία των υπηρεσιών της δικαιοσύνης, ξεκινώντας από τις δίκες ασφαλιστικών μέτρων που έχουν ως αντικείμενο εγγυοδοσία, εγγραφή ή εξάλειψη ή μεταρρύθμιση προσημείωσης υποθήκης, συντηρητική κατάσχεση κινητής ή ακίνητης περιουσίας, δικαστική μεσεγγύηση, σφράγιση, αποσφράγιση, απογραφή και δημόσια κατάθεση κατά τα άρθρα 737, 738 ΚΠολΔ (π.δ. 503/1985, Α' 182), Ευρωπαϊκή διαταγή δέσμευσης λογαριασμού κατ' άρθρο 738Α ΚΠολΔ, τις ανακλήσεις αυτών, καθώς και τις σχετικές με αυτές διαφορές του άρθρου 702 ΚΠολΔ σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 του της προαναφερόμενης ΚΥΑ, και β) την με αριθ. Δ1α/ΓΠ.οικ.26805 ΚΥΑ, δυνάμει της οποίας καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας των έμμισθων και άμισθων υποθηκοφυλακείων, καθώς και των κτηματολογικών γραφείων Ρόδου, Κω-Λέρου, των κτηματολογικών γραφείων Πειραιά, Θεσσαλονίκης, καθώς και των κτηματολογικών γραφείων και υποκαταστημάτων του Φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο», στο σύνολο της Επικράτειας.

Να αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του ΔΣΠ προς ενημέρωση των μελών του οι προαναφερόμενες ΚΥΑ, καθώς και τα έγγραφα που έχουν εκδώσει ή θα εκδώσουν οι διοικήσεις των επαναλειτουργούντων δικαστικών υπηρεσιών, υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων, σχετικά με την επανέναρξη της λειτουργίας τους, καθώς και τηλέφωνα και email επικοινωνίας με τις επαναλειτουργούσες υπηρεσίες. **(τα στοιχεία επικοινωνίας από τον ΔΣΠ).**

Να συστήσει στα μέλη του την τήρηση των ενδεικνυόμενων υγειονομικών μέτρων προστασίας, όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 7 της με αριθ. Δ1α/ΓΠ.οικ.26804 ΚΥΑ.

Να γνωστοποιήσει στα μέλη του ότι σήμερα πραγματοποιήθηκε απολύμανση στο Πρωτοδικείο Πειραιά, στο Ειρηνοδικείο Πειραιά και στο Κτηματολογικό Γραφείο Πειραιά από την Περιφέρεια Αττικής και τον Δήμο Πειραιά με την παρέμβαση του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά.

Επίσης το ΔΣ του ΔΣΠ αποφάσισε κατά πλειοψηφία να μην πραγματοποιηθεί αποχή των μελών του από τις επανεκκινηθείσες λειτουργίες των Δικαστηρίων, υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων. Αποφάσισε, τέλος, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να παρίστανται καθημερινά στις επαναλειτουργούσες δικαστικές κλπ υπηρεσίες, προς αρωγή και ενημέρωση των προσερχόμενων δικηγόρων, αλλά και παρακολούθηση της εύρυθμης λειτουργίας τους.

Μετάθεση της διεξαγωγής των εργασιών του 10^{ου} Διεθνούς Ναυτικού Συνεδρίου Ναυτικού Δικαίου για 24 έως 26 Σεπτεμβρίου 2020

Εν όψει των δύσκολων συνθηκών που βιώνουμε όλοι μας, θεωρήθηκε επιβεβλημένη η μετάθεση της διεξαγωγής των εργασιών του 10^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ναυτικού Δικαίου για τις 24, 25 & 26 Σεπτεμβρίου 2020.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του συνεδρίου <http://imlc2020piraeus.gr/>

Ανακοίνωση του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Δικηγόρων Πειραιά

Το ΔΣ του Ταμείου, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες της δύσκολης περιόδου που διανύει η Χώρα και το δικηγορικό λειτούργημα και αφού ανέστειλε την προγραμματισμένη γενική συνέλευση, πριν καν ληφθούν μέτρα από την πολιτεία για την απαγόρευση συγχρωτισμού, ήδη από την 18/3/2020 εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία: (1) παρέττεινε τη δυνατότητα ένταξης στην ευνοϊκή ρύθμιση των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών του ΤΑΔΠ μέχρι την 31/05/2020, ημερομηνία που ισχύει, σύμφωνα με προγενέστερη ανακοίνωση του Ταμείου και για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών του έτους 2019, και (2) ανέστειλε, επίσης μέχρι 31/05/2020, το δικαίωμα ισχύος υπάρχουσας ρύθμισης, παρά την τυχόν παρέλευση του τριμήνου.

Πέραν των συγκεκριμένων ενεργειών, και με βάση το ισχύον Καταστατικό, το ΤΑΔΠ δεν έχει τη δυνατότητα να συνδράμει τα Μέλη του με άλλο τρόπο ή με άλλου είδους βοηθήματα. Ελπίζουμε αυτό να γίνει κατανοητό και να αναγνωριστούν οι συνεχείς και ανιδιοτελείς προσπάθειές μας για την ευρωστία τόσο του Ταμείου όσο και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Μελών του. **Το πλήρες κείμενο της ανακοίνωσης του Ταμείου ΑΔΠ στο www.dspeir.gr**

Επιμέλεια της **Μαρίας Σταματογιάννη**
Συμβούλου ΔΣΠ

Μέτρα ενίσχυσης δικηγόρων εν μέσω πανδημίας

Στα περισσότερα κράτη-μέλη έχουν ληφθεί μέτρα αναστολής ή περιορισμού των δικαστηρίων και δικαστικών σχηματισμών ως χώρων συγκέντρωσης κοινού, ως εκ τούτου παντού στην ΕΕ οι εργασίες των δικηγόρων πλήττονται ιδιαίτερα.

Ο πανευρωπαϊκός σύλλογος δικηγορικών συλλόγων (CCBE) από τις πρώτες μέρες ισχύος μέτρων καραντίνας στην Ευρώπη ανταποκρίθηκε στο αίτημα των μελών του για ενημέρωση και ετοίμασε ένα ερωτηματολόγιο (που συνεχώς επικαιροποιείται) προκειμένου να υπάρχουν συγκεντρωμένες οι σχετικές πληροφορίες.

Οι κάτωθι πληροφορίες περιλαμβάνουν βασικές πληροφορίες για τα υφιστάμενα μέτρα οικονομικής στήριξης των αυτοαπασχολούμενων στα κράτη-μέλη και βασίζονται στις απαντήσεις των μελών μέχρι τις 8.4.2020.

Βέλγιο: δυνατότητα έκπτωσης του συνόλου ή τμήματος των ασφαλιστικών εισφορών, παράταση προθεσμιών για την ετήσια δήλωση φόρου εισοδήματος, χορηγείται παράταση δύο μηνών για την εξόφληση φόρου εισοδήματος και ΦΠΑ, δυνατότητα προσωρινής αναστολής συμβάσεων εργασίας προσωπικού (και) για αυτοαπασχολούμενους που αναστέλλουν τις εργασίες τους για επτά συνεχόμενες ημέρες ή περισσότερο.

Γαλλία: κάποια γενικά μέτρα που ελήφθησαν για την υποστήριξη των επιχειρήσεων τυχάνουν εφαρμογής και στους δικηγόρους: αναστολή (άμεσων και έμμεσων) φορολογι-

κών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων, δυνατότητα ρυθμίσεων και δόσεων. Δυνατότητα αναβολής φορολογικών υποχρεώσεων για διάστημα από έναν μέχρι τρεις μήνες. Ενεργοποίηση επαγγελματικού ταμείου της ολόμελειας των δικηγορικών συλλόγων προκειμένου να μην θιγούν οι συνταξιοδοτικές εισφορές. Δεν εισπράττονται οι εισφορές Μαρτίου και μοιράζονται στις επόμενες δόσεις μέχρι τον Δεκέμβριο. Η εισφορά Απριλίου μετατίθεται για τις 31.05. Επίσης μεταφέρονται οι μηνιαίες ή τριμηνιαίες εργοδοτικές εισφορές Απριλίου για τους υπαλλήλους δικηγόρων. Δεν υπολογίζονται τόκοι υπερμερίας στις αναβληθείσες πληρωμές. Δυνατότητα επαναυπολογισμού των μηνιαίων καταβολών των ελευθέρων επαγγελματιών λαμβάνοντας υπόψη το μειωμένο ετήσιο εισόδημα ήδη από τώρα χωρίς να απαιτείται ετήσια δήλωση εισοδήματος. Δυνατότητα χορήγησης στο προσωπικό άδειας ασθένειας με αποδοχές που καταβάλλονται από τον ασφαλιστικό φορέα. Περαιτέρω δυνατότητα φορολογικών εκπτώσεων ειδικά και κατά περίπτωση. Διαπραγμάτευση από το κράτος και την Κεντρική Τράπεζα της Γαλλίας (πιστωτική διαμεσολάβηση) στην τράπεζα του οφειλέτη για την αναδιάρθρωση των τραπεζικών πιστώσεων. Ενεργοποίηση της Bpifrance (συνεργατικού ταμείου) για εγγύηση τραπεζικών πιστωτικών γραμμών. Ενίσχυση εκ περιτροπής εργασίας για τους υπαλλήλους δικηγορικών γραφείων. Υποστήριξη για την αντιμετώπιση μιας διένεξης με πελάτες ή προμηθευτές από τον Διαμεσολαβητή Επιχειρήσεων. Αναγνώριση από το κράτος και

τις τοπικές κοινότητες του ιού covid-19 ως περίπτωση ανωτέρας βίας για τις χρηματιστηριακές αγορές. Αναστολή μισθωμάτων και τιμολογίων παροχών κοινής ωφέλειας. Πρόβλεψη ταμείου αλληλεγγύης που δημιουργήθηκε από το κράτος και τις περιφέρειες και καταβάλει άμεσες ενισχύσεις (κατ' αρχάς μέχρι €1.500 και σε δεύτερη φάση μέχρι €2.000) σε πολύ μικρές επιχειρήσεις, μικρο-επιχειρηματίες, ελεύθερους επαγγελματίες και ελεύθερα επαγγέλματα, με ετήσιο κύκλο εργασιών κάτω του €1 εκ. και φορολογητέο ετήσιο κέρδος κάτω των €60.000, που επηρεάζονται ιδιαίτερα από τις οικονομικές συνέπειες του ιού covid-19 και δεν λαμβάνουν άλλα ειδικά βοηθήματα. Αφορά δραστηριότητες που θίγονται από τα διοικητικά μέτρα περιορισμού της διάδοσης του ιού εφόσον βιώνουν απώλεια κύκλου εργασιών τουλάχιστον 50% τον Μάρτιο του 2020 σε σύγκριση με τον Μάρτιο του 2019. Η ενίσχυση συνίσταται στην αναπλήρωση της ζημίας μέχρι του ποσού των €1.500 ή €2.000. Η δεύτερη δόση προβλέπεται για όσους δεν είναι σε θέση να εξοφλήσουν τις οφειλές τους μετά από 30 ημέρες ή έλαβαν αρνητική απάντηση για δάνειο ταμειακής ρευστότητας από την τράπεζά τους.

Γερμανία: δεν έχουν προβλεφθεί ανάλογα μέτρα υποστήριξης όπως για άλλα επαγγέλματα και ήδη ο ομοσπονδιακός δικηγορικός σύλλογος έχει ζητήσει την τεχνική και οικονομική υποστήριξη των δικηγόρων. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που επηρεάζεται οικονομικά από την πανδημία μπορεί να αιτηθεί αναστολή ή έκπτωση φορολογικών υποχρεώσεων. Οι φορολογικές αρχές εξετάζουν δυνατότητες διακανονισμού οφειλών αλλά και αναστολή λήψης μέτρων εκτέλεσης. Δυνατότητα εκταμίευσης επιχορηγούμενων δανείων εφόσον υφίσταντο δυσμενή οικονομικά αποτελέσματα μέχρι τον Δεκέμβριο 2019. Εξασφαλίζεται η διατήρηση των μισθώσεων κατοικίας/επαγγελματικής έδρας, παροχών κοινής ωφέλειας, αναβολή πληρωμής ή διακανονισμός για τραπεζικά δάνεια, ενώ δεν είναι δυνατή η καταγγελία δανειακών συμβάσεων για λόγους αδυναμίας εξόφλησης δόσεων. Δυνατότητα να τεθεί το προσωπικό

σε προσωρινή αναστολή με κάλυψη του 67% του μισθού από το κράτος. Έκτακτα μέχρι €50 δις για μικρές-μεσαίες επιχειρήσεις, αυτοαπασχολούμενους και ελεύθερους επαγγελματίες σε τοπικό όμως επίπεδο, π.χ. στο κρατίδιο Baden-Württemberg εφάπαξ βοήθημα μέχρι €9.000 για τρεις μήνες και υπό προϋποθέσεις για όσους απασχολούν μέχρι 5 άτομα (το όριο αυξάνεται σε €30.000 για εργοδότες μέχρι 50 ατόμων).

Δανία: Γενικά, προβλέπεται αναστολή φορολογικών, ασφαλιστικών και εργοδοτικών υποχρεώσεων, εξετάζεται χρηματοδότηση με τη μορφή επιστροφής οφειλόμενου ΦΠΑ. Εξετάζονται κρατικές εγγυήσεις για παροχή πιστώσεων, ενώ ο δικηγορικός σύλλογος έχει ζητήσει να προκαταβληθούν αμοιβές νομικής βοήθειας για παρασχεθείσες υπηρεσίες προκειμένου να ενισχυθεί η ρευστότητα των δικηγόρων.

Ελβετία: αναγνωρίζεται ρητά ότι οι δικηγόροι περιλαμβάνονται στους πληττόμενους από την πανδημία επαγγελματίες. Προβλέπεται δυνατότητα άμεσης οικονομικής ενίσχυσης υπό τη μορφή κρατικών εγγυήσεων για χορήγηση βραχυπρόθεσμων πιστώσεων. Αναβολή ασφαλιστικών και φορολογικών υποχρεώσεων χωρίς τόκους υπερημερίας. Προβλέπεται δυνατότητα οικονομικού βοηθήματος για τους επαγγελματίες που πλήττονται από τα διοικητικά μέτρα, εφόσον δεν αποζημιώνονται από άλλο φορέα (ασφαλιστικό ή επαγγελματικό).

Εσθονία: προβλέπονται κρατικές επιχορηγήσεις για την υποστήριξη των επιχειρήσεων. Για τους ελεύθερους επαγγελματίες προβλέπεται αναστολή φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων για μέγιστο χρονικό διάστημα 18 μηνών. Δυνατότητα επιχορήγησης του μισθού των υπαλλήλων δικηγορικών γραφείων για μέγιστο διάστημα 2 μηνών και μέχρι το 70% του μικτού μισθού του εργαζόμενου το τελευταίο δωδεκάμηνο και με συμμετοχή €150 από τον εργοδότη. Ο εργοδότης εξακολουθεί να καταβάλει μέρος των εργοδοτικών εισφορών και η διαφορά καλύπτεται από το Κοινωνικό Ασφάλισης Ανεργίας. Προβλέπεται αναστολή τόκων

υπερμερίας και από 1.5.20 το επιτόκιο μειώνεται από 0.06% σε 0.03%. Σε περίπτωση αναβολής φόρου το επιτόκιο μειώνεται μέχρι 100%.

Κροατία: ο δικηγορικός σύλλογος παραιτήθηκε από τη συνδρομή Απριλίου, αναστολή μη ληξιπρόθεσμων φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων για τρεις μήνες (με δυνατότητα περαιτέρω παράτασης τριών μηνών). Δικαιοστάσιο αποπληρωμής δανείων, αναδιάρθρωση δανείων και νέες δανειοδοτήσεις για παροχή ρευστότητας για κάλυψη βασικών λειτουργικών αναγκών (μισθοί, παροχές κοινής ωφέλειας, λοιπά λειτουργικά κόστη)

Ιρλανδία: έχουν ανακοινωθεί κάποια φορολογικά μέτρα στήριξης των επιχειρήσεων (δυσνητικά αφορά και τους δικηγόρους και δικηγορικές εταιρείες). Δίνεται προτεραιότητα στις επιστροφές άμεσων και έμμεσων φόρων, και επίσης προβλέπεται πρόγραμμα διατήρησης θέσεων εργασίας με επιδότηση του μισθού του εργαζόμενου μέχρι το 70% του μισθού και μέχρι του ποσού των €410 εβδομαδιαίως, εφόσον ο εργοδότης υφίσταται μείωση του τζίρου εργασιών του κατά 25%.

Ιταλία: αναστολή φορολογικών υποχρεώσεων για το διάστημα από 8 Μαρτίου μέχρι 31 Μαΐου και εξόφλησή τους μέχρι 30 Ιουνίου χωρίς πρόστιμα. Επίσης για τις επιχειρήσεις και επαγγελματίες που έχουν την έδρα τους στις κυρίως πληγείσες περιοχές αναστέλλονται οι πληρωμές φορολογικών υποχρεώσεων ανεξαρτήτως ποσού και αναμένεται η εξόφλησή τους εντός ενός μηνός από την λήξη της καραντίνας. Ο εθνικός φορέας ασφάλισης ανέστειλε τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις των δικηγόρων μέχρι 30.09.2020. Επίσης οι ασφαλισμένοι δικηγόροι δικαιούνται εφάπαξ επίδομα φύλαξης τέκνων μέχρι €600. Παρέχεται επίσης ειδική κάλυψη περίθαλψης για νοσούντες από τον ιό covid-19. Η ολομέλεια των ιταλικών δικηγορικών συλλόγων εισέφερε €250.000 για αγορά ιατρικού υλικού και θα συζητήσει περαιτέρω μέτρα για την στήριξη των δικηγόρων.

Ισπανία: προβλέπεται εξάμηνη αναβολή των

ασφαλιστικών εισφορών για το διάστημα Μαΐου-Ιουλίου άνευ επιβαρύνσεων και δυνατότητα περαιτέρω διακανονισμού με επιτόκιο 0,5%. Εφόσον υπάρχει μείωση τζίρου άνω του 75% σε σχέση με το προηγούμενο εξάμηνο διατίθεται (και σε ελεύθερους επαγγελματίες) ένα ποσό μηνιαίως που ισούται με το 70% του μισθού ανεργίας. Εναλλακτικά, δυνατότητα εκταμίευσης συνεισφοράς από το συνταξιοδοτικό ταμείο για ελεύθερους επαγγελματίες που έπαυσαν τη δραστηριότητά τους και μέχρι του ποσού των καθαρών εισοδημάτων που απώλεσαν λόγω της πανδημίας. Δικαίωμα εξάμηνης περιόδου χάριτος για τα μισθώματα κατοικίας και επαγγελματικής στέγης και, περαιτέρω, μείωσης μισθώματος κατοικίας με εισοδηματικά κριτήρια ή κρατικής επιχορήγησης ενοικίου. Δικαιοστάσιο για επαγγελματικά και στεγαστικά δάνεια ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Δυνατότητα διαπραγμάτευσης των συμβολαίων ΔΕΚΟ για τις μικρές επιχειρήσεις και τους αυτοαπασχολούμενους (μειωμένη χρήση, αναστολή ή διακανονισμός εξόφλησης). Για τα μέτρα οικονομικής ελάφρυνσης (πλην της αναπλήρωσης της απώλειας εισοδήματος υπό προϋποθέσεις) δεν διαφαίνεται όμως δυνατότητα εφαρμογής σε δικηγόρους ή δικηγορικές εταιρείες, καθώς τα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια είναι πολύ χαμηλά

Κύπρος: αναστολή ΦΠΑ για εννέα μήνες. Επιχειρήσεις και αυτοαπασχολούμενοι που αναστέλλουν τις εργασίες ή έχουν πτώση του τζίρου τους άνω του 25% μπορούν να ζητήσουν επιδότηση των μισθών του προσωπικού. Παρατείνεται η προθεσμία για την υποβολή φορολογικών δηλώσεων για δύο μήνες.

Λιθουανία: οικονομικά βοηθήματα για τις επιχειρήσεις κυρίως κρατικές εγγυήσεις για επίτευξη ρευστότητας, όπως αύξηση πιστοληπτικών ορίων, αναστολή καταβολής τόκων. Αναβάλλονται μέχρι 1.7 οι ετήσιες δηλώσεις φόρου εισοδήματος. Αναμένεται νομοθετική πράξη για την υπό προϋποθέσεις ενίσχυση των ελευθέρων επαγγελματιών με €257 μηνιαίως.

Νορβηγία: αναβολή πληρωμών ΦΠΑ και

φόρου εισοδήματος. Προβλέπεται κρατική εγγύηση για δάνεια ρευστότητας στοχευμένα σε μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, χωρίς όμως να είναι σαφές αν το δικαιούνται και δικηγόροι. Ο δικηγορικός σύλλογος συνιστά στους δικηγόρους που εργάζονται μόνοι τους ή σε μικρά σχήματα να ζητήσουν επίδομα ασθένειας. Ο δικηγορικός σύλλογος προσφέρει στα μέλη του μία ώρα δωρεάν συμβουλευτικής σε ζητήματα εργατικού δικαίου.

Πολωνία: τα μέτρα στήριξης αφορούν επιχειρήσεις και συμπεριλαμβάνουν τους δικηγόρους, π.χ. κάλυψη από το κράτος των ασφαλιστικών εισφορών για τρεις μήνες σε μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 9 άτομα και αυτοαπασχολούμενους. Επιπλέον μηνιαίο βοήθημα περίπου 2,000 Ζλότι Πολωνίας. Δυνατότητα αναβολής φορολογικών υποχρεώσεων για τρεις μήνες. Δυνατότητα μείωσης απασχόλησης και μισθού κατά 20% με απώτατο χρόνο μείωσης του χρόνου εργασίας μέχρι 50%. Κάλυψη του μισθού από το κράτος μέχρι 40% του μισθού για τρεις μήνες. Σε περίπτωση μείωσης του μισθού μέχρι το ύψος του κατώτατου μισθού, παρέχεται δυνατότητα κρατικής χρηματοδότησης για το 50% της εργοδοτικής δαπάνης, εφόσον όμως υπάρχει ζημία στον κύκλο εργασιών του εργοδότη.

Πορτογαλία: δυνατότητα αναβολής φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Επίσης προβλέπονται πιστωτικές γραμμές για μικρές επιχειρήσεις. Δυνατότητα αναβολής εξόφλησης των μισθωμάτων σε επαγγελματικές ή μισθώσεις κατοικίας όταν έχει θιγεί η επιχείρηση από τα διοικητικά μέτρα για την αποτροπή της διασποράς του ιού covid-19 με υποχρέωση συνολικής εξόφλησης εντός του επόμενου 12μήνου. Απαγορεύεται η καταγγελία δανείων (και στεγαστικών) όταν ο οφειλέτης έχει πληγεί από τα μέτρα κατά της πανδημίας και χορηγείται περίοδος χάριτος για την αποπληρωμή τόκων και κεφαλαίου σε επιχειρηματικά-επαγγελματικά-στεγαστικά δάνεια.

Ρουμανία: η ολομέλεια δικηγορικών συλλόγων αποφάσισε να μη λαμβάνονται μέτρα

κατά δικηγόρων που δεν καταβάλλουν ετήσιες εισφορές και άλλες οφειλές στους συλλόγους και το ασφαλιστικό σύστημα. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες δικαιούνται επιδόματος ανεργίας στο 75% του μέσου εισοδήματος.

Σλοβακία: αναβολή φορολογικών υποχρεώσεων (και της ετήσιας δήλωσης φόρου εισοδήματος) για τρεις μήνες, κατάργηση προκαταβολής φόρου, αναβολή ασφαλιστικών υποχρεώσεων και ΦΠΑ για τρεις μήνες για μικρές επιχειρήσεις που επηρεάζονται από την αναστολή λειτουργίας των σχολείων, ειδική άδεια καραντίνας και φροντίδας οικογένειας, δυνατότητα του εργοδότη να ζητήσει επιχορήγηση για το 60% του μισθού, δυνατότητα του εργοδότη να επιβάλει υποχρεωτική άδεια σε εργαζόμενους, χαλάρωση κανόνων ομαδικών απολύσεων, εξόφληση αποζημίωσης απόλυσης σε δόσεις, για τους αυτοαπασχολούμενους δυνατότητα αναβολής των μηνιαίων ασφαλιστικών υποχρεώσεων για τους μήνες Φεβρουάριο έως και Μάιο.

Σλοβενία: παράταση προθεσμιών για την υποβολή ετήσιων αποτελεσμάτων και φορολογικών δηλώσεων και συνακόλουθη παράταση των προθεσμιών για την καταβολή των αναλογούντων φόρων καθώς και δυνατότητα εξόφλησης σε δόσεις, αν και δεν είναι σαφές αν τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται και στους δικηγόρους. Προβλέπεται νομοθετική ρύθμιση για την αναστολή δανειακών υποχρεώσεων που δεν είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες κατά την έναρξη της καραντίνας. Ο δικηγορικός σύλλογος έχει υποβάλει πρόταση για συνολική απαλλαγή από τις ασφαλιστικές εισφορές των υπαλλήλων δικηγορικών γραφείων και των αυτοαπασχολούμενων δικηγόρων και επίσης αιτείται κρατική αποζημίωση για την αντιστάθμιση μέρους του απωλεσθέντος εισοδήματος των αυτοαπασχολούμενων δικηγόρων.

Ολλανδία: οι δικηγόροι χαρακτηρίζονται ως επαγγελματίες που είναι κρίσιμο να διατηρήσουν τη δραστηριότητά τους (key persons) και ως εκ τούτου δικαιούνται να εξακολουθήσουν να στέλνουν τα παιδιά τους στους παιδικούς σταθμούς και τα σχολεία. Κοινά μέτρα για όλους τους ελεύθερους επαγγελ-

ματίες: δυνατότητα αναστολής φορολογικών υποχρεώσεων και διακανονισμών πληρωμής (για φόρους εισοδήματος, φπα, παρακράτηση φόρου μισθωτών υπηρεσιών) με μηδενικό επιτόκιο. Ο σουηδικός δικηγορικός σύλλογος έχει ζητήσει από την αρμόδια αρχή να προκαταβληθεί τμήμα της αμοιβής νομικής βοήθειας στις υποθέσεις που αναβλήθηκαν λόγω αναστολής των σχετικών δικαστικών διαδικασιών.

Σουηδία: εταιρείες και αυτοαπασχολούμενοι που πλήττονται άμεσα από τα μέτρα πρόληψης του ιού covid-19 μπορούν να ζητήσουν αναβολή των φορολογικών τους υποχρεώσεων. Συζητείται επίσης νομοθετική πρόταση για την αναβολή ή διακανονισμό των εργοδοτικών εισφορών, παρακράτησης φόρου μισθωτών υπηρεσιών και ΦΠΑ. Δυνατότητα κάλυψης του μισθού ασθενείας (και για αυτοαπασχολούμενους) από την πρώτη μέρα από το κράτος.

Τσεχία: χορηγείται περίοδος χάριτος για την υποβολή δηλώσεων ΦΠΑ, ετήσιων φορολογικών δηλώσεων και την πληρωμή φορολογικών υποχρεώσεων, στη συνέχεια μείωση επιτοκίου υπερημερίας κατά το ήμισυ για

καθυστερούμενες ληξιπρόθεσμες οφειλές, και οι πληττόμενοι αυτοαπασχολούμενοι μπορούν να επωφεληθούν από άτοκα δάνεια ρευστότητας από την αναπτυξιακή τράπεζα ύψους €18.000 – €540.000 (για μισθοδοσία, λογαριασμούς παρόχων κοινής ωφέλειας, επαγγελματική στέγη, προμηθειών, χρηματοδότηση δραστηριοτήτων). Επίσης χορηγούνται δάνεια σε μικρές-μεσαίες επιχειρήσεις (και δικηγορικές εταιρείες, όχι αυτοαπασχολούμενους). Κίνητρα για διατήρηση θέσεων εργασίας και χρηματοδότηση 60% των εργοδοτικών εισφορών ασφάλισης και 80% του μισθού. Σε περίπτωση αναστολής εργασιών ή σημαντικής πτώσης του τζίρου το κράτος καταβάλει 50% της αποζημίωσης απόλυσης. Ειδικό ημερήσιο επίδομα 424 σε αυτοαπασχολούμενους με παιδιά ηλικίας 6-13 ετών. Αναβολή ασφαλιστικών εισφορών για έξι μήνες, εφόσον ο αυτοαπασχολούμενος δεν έχει εισοδήματα από άλλες πηγές.

Φινλανδία: προβλέπεται διευκόλυνση των επιχειρήσεων δια ευνοϊκών ρυθμίσεων εξόφλησης φόρων. Η φορολογική αρχή χαλαρώνει τους όρους αποπληρωμής και το υπουργείο οικονομικών επεξεργάζεται χαμηλότερα επιτόκια υπερημερίας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ CCBE ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΕ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Στις 10 Απριλίου η CCBE, μετά από σχετική απόφαση του Προεδρείου (στο οποίο συμμετέχει ο Παναγιώτης Περάκης, μέλος ΔΣ/ΔΣΑ), απέστειλε δια του Προέδρου του επιστολή προς την Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ursula von der Leyen, με την οποία ζητά την έμπρακτη οικονομική στήριξη των ευρωπαίων δικηγόρων και των ευρωπαϊκών Δικηγορικών Συλλόγων, που πλήττονται δραστικά από την κρίση και αντιμετωπίζουν ουσιαστικό πρόβλημα επιβίωσης. Ζητά επίσης τη διασφάλιση του δικαιώματος των ευρωπαίων πολιτών για πρόσβαση στη δικαιοσύνη (με κατάργηση, εκτός των άλλων, του ΦΠΑ για τις δικαστικές πράξεις και με την ευρεία αξιοποίηση της τεχνολογίας στην απονομή της Δικαιοσύνης), αλλά και τον σεβασμό των αρχών του κράτους δικαίου και την αναλογικότητα στην επιβολή μέτρων που περιορίζουν τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Ταυτόσημες επιστολές εστάλησαν προς την Αντιπρόεδρο Vera Jourova και τον αρμόδιο Επίτροπο για θέματα Δικαιοσύνης Didier Reynders.

Εκδήλωση για τους επιτίμους και Νέους Δικηγόρους Πειραιά έλαβε χώρα την 23.01.2020 στην αίθουσα εκδηλώσεων του ΔΣΠ

Επίτιμοι Δικηγόροι:

ΚΑΚΟΥΛΙΔΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ του Αλεξάνδρου
ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του Μιχαήλ
ΜΑΡΑΒΕΛΙΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ του Εμμανουήλ
ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ του Αναστασίου
ΧΡΗΣΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΣ του Γεωργίου

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση για τους επιτίμους δικηγόρους

Υποδοχή νέων Δικηγόρων 23/01/2020 (Εξ. Περίοδος Β΄ 2018)

Οι 4 πρώτοι είναι οι αριστεύσαντες για την άδεια Δικηγόρου

ΛΥΡΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ του ΧΡΗΣΤΟΥ
ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΜΑΡΙΑ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΒΛΑΧΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ του ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΠΕΤΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΘΩΜΑ
ΑΛΕΞΙΟΥ ΑΡΤΕΜΙΣ-ΝΕΚΤΑΡΙΑ του ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ
ΒΑΓΙΑ - ΜΟΥΡΤΖΙΝΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ-ΜΑΡΙΑΝΝΑ του ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ
ΒΑΣΙΛΑΡΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ του ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
ΒΕΡΟΥΤΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ του ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ
ΒΟΥΤΥΡΑΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΓΙΑΝΝΕΛΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΓΚΙΚΑ ΒΑΡΒΑΡΑ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΓΚΙΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΖΟΥΜΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ του ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΛΦΡΕΔΟΣ-ΜΙΧΑΗΛ του ΙΩΑΝΝΗ
ΚΑΛΕΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΚΑΡΝΑΒΑ ΜΑΡΙΑ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΚΑΡΣΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του ΠΕΤΡΟΥ
ΚΛΕΙΣΙΑΡΗ ΧΡΥΣΑΝΘΗ του ΣΤΕΡΓΙΟΥ
ΚΟΥΡΟΥΣΙΑ ΕΛΛΗΑΝΝΑ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ
ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ του ΑΝΔΡΕΑ
ΚΡΙΔΕΡΑ-ΜΑΤΣΟΥΚΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ του ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ
ΛΑΜΑΪ ΝΑΤΑΣΑ του ΦΕΡΙΚ
ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ του ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΜΠΑΜΠΑΤΣΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ του ΧΡΗΣΤΟΥ
ΜΠΑΜΠΟΥΝΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ του ΙΩΑΝΝΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΒΑΡΒΑΡΑ του ΑΝΑΡΓΥΡΟΥ
ΠΑΝΑΓΑΚΟΥ ΑΝΝΑ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΟΥΔΙΩ του ΙΣΙΔΩΡΟΥ
ΣΟΥΡΜΕΛΗΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ του ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ
ΤΖΙΤΖΙΚΑΚΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ του ΗΛΙΑ
ΤΡΙΨΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του ΙΩΑΝΝΗ
ΤΣΙΡΙΓΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ
ΦΙΛΙΝΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Υποδοχή νέων Δικηγόρων 23/1/2020

(Εξ. Περίοδος Α' 2019)

Οι 4 πρώτοι είναι οι αριστεύσαντες για την άδεια Δικηγόρου

ΣΚΑΝΔΑΛΗ ΔΑΦΝΗ του ΙΩΑΝΝΗ
ΔΟΥΚΑ ΜΑΡΙΑ-ΕΥΣΤΡΑΤΙΑ του ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ
ΚΟΚΚΙΝΗ ΜΑΡΙΑΝΝΑ του ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΝΕΦΕΛΗ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΑΓΓΕΛΑΚΟΥ ΣΟΦΙΑ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΒΕΣΤΑΚΗ ΣΟΦΙΑ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΒΛΑΣΣΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ του ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ
ΒΛΑΧΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ του ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΓΚΑΤΖΙΟΥ ΕΛΛΗ του ΘΕΟΔΩΡΟΥ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΗΡΩ του ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ
ΙΛΙΟΥΣΙΝΑ ΜΑΡΙΝΑ του ΒΛΑΝΤΙΜΙΡ
ΚΑΡΑΝΑΣΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΚΟΡΚΙΔΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ του ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ του ΣΤΑΥΡΟΥ
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ του ΙΩΑΝΝΗ
ΛΕΩΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΑΓΙ-ΗΛΙΑ-ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ
ΛΟΡΕΝΤΖΟΥ ΕΛΕΝΗ του ΘΕΟΔΩΡΟΥ
ΜΗΤΣΙΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΜΙΓΚΛΗ ΠΡΑΣΚΕΥΗ του ΜΙΧΑΗΛ

ΜΙΧΑ ΜΑΡΙΑ-ΜΕΡΣΙΝΗ του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
ΜΠΑΡΜΠΕΡΗ ΑΘΗΝΑ του ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ
ΜΠΑΣΤΑΛΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΝΤΑΡΙΙΤΣΟΥΚ ΕΙΡΗΝΗ του ΒΑΣΙΛ
ΝΤΟΥΝΗ ΕΛΕΝΗ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ-ΜΩΥΣΗΣ του ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ
ΠΟΛΥΜΕΡΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΠΡΙΟΒΟΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ του ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΡΟΥΣΣΟΥ ΜΑΡΙΑ-ΘΗΡΕΣΙΑ του ΛΕΟΝΑΡΔΟΥ
ΣΠΥΡΑΤΟΥ-ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΣΤΑΘΑ ΙΩΑΝΝΑ του ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΣΤΑΘΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΒΛΑΣΙΑ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΣΤΑΪΝΧΑΟΥΕΡ ΒΑΣΙΛΙΚΗ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΤΑΚΟΡΗ ΔΗΜΗΤΡΑ του ΗΛΙΑ
ΤΕΡΖΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΤΣΑΠΑΛΑΚΗ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ-ΙΩΑΝΝΑ του ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ ΕΥΔΟΚΙΑ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΧΑΤΖΙΝΗ ΕΥΓΓΕΛΙΑ-ΒΕΛΙΣΣΩ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Νέα μέλη ΔΣΠ με άσκηση σε άλλο Σύλλογο

ΡΕΠΑ ΦΩΤΕΙΝΗ του ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ ΔΣΑ
ΜΗΤΡΑΡΑ ΑΝΝΑ-ΜΑΡΙΑ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΣΑ
ΚΑΡΑΪΝΔΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΔΣΑ
ΚΑΤΣΑΝΑΚΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΔΣΑ
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΣΑ
ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΔΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ του ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΔΣ Χαλκίδος
ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΟΝΥΣΗΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΣΑ
ΤΣΕΡΚΕΖΟΓΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ του ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΔΣΑ
ΣΤΑΥΡΙΔΑΚΗ ΡΑΦΑΕΛΛΑ-ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ του ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΔΣΑ

Στιγμιότυπο από την υποδοχή των νέων δικηγόρων

Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος

Ανακοίνωση για την επαναλειτουργία των υποθηκοφυλακείων κλπ.

Η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, που συνεδρίασε 21.4.2020, υπό την προεδρία του Προέδρου Δημήτρη Βερβεσού, με τηλεδιάσκεψη, με την παρουσία του Υπουργού Δικαιοσύνης Κων. Τσιάρα και του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Παν. Αλεξανδρή, εξέδωσε την ακόλουθη ανακοίνωση:

1. Η σημερινή κυβερνητική εξαγγελία επαναλειτουργίας των υποθηκοφυλακείων και των αμέσως συναφών με αυτά δικαστηριακών διαδικασιών εξαγγέλθηκε από τον κυβερνητικό εκπρόσωπο λίγο πριν την έναρξη της συνεδρίασης Ολομέλειας, χωρίς να έχει ζητηθεί η γνώμη του δικηγορικού σώματος, χωρίς να έχει ενημερωθεί ο κλάδος για τον λόγο επιλογής των συγκεκριμένων διαδικασιών, που αποτελεί αποκλειστική κυβερνητική επιλογή και κυρίως χωρίς να έχει ενημερωθεί το δικηγορικό σώμα για την γνώμη των αρμοδίων υγειονομικών αρχών και τα προτεινόμενα μέτρα προστασίας.

Ο Υπουργός δεν έδωσε επαρκείς εξηγήσεις για ποιο λόγο επελέγη η επαναλειτουργία των δικαστηρίων, πριν από την έναρξη οποιασδήποτε άλλης οικονομικής δραστηριότητας, για ποιο λόγο επελέγησαν οι συγκεκριμένες διαδικασίες χορήγησης προσημειώσεων υποθήκης τραπεζικών δανείων και συντηρητικών κατασχέσεων, και όχι και κάποιες άλλες, και κυρίως για τη θέση επί του ζητήματος των αρμοδίων υγειονομι-

κών αρχών και τα προτεινόμενα μέτρα από αυτές προστασίας και μάλιστα σε μία μέρα που ανακοινώθηκαν 156 νέα κρούσματα.

Το δικηγορικό σώμα τάσσεται υπέρ της ασφαλούς επαναλειτουργίας των δικαστηρίων, με βάση τη σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων υγειονομικών αρχών και την τήρηση συγκεκριμένων προληπτικών μέτρων γενικής και ατομικής προστασίας.

Αν δεν εξασφαλιστούν συνθήκες ασφαλούς λειτουργίας, για όλους τους συλλειτουργούς της δικαιοσύνης, τους διαδίκους και τους τρίτους, το δικηγορικό σώμα δεν μπορεί να είναι σύμφωνο με την επαναλειτουργία των δικαστηρίων. Σε αυτό το θέμα θα είμαστε απόλυτοι και θα προβούμε σε κινητοποιήσεις.

2. Οι δικηγόροι έχουν πληγεί άμεσα και καίρια από τα περιοριστικά μέτρα της Πολιτείας για την αντιμετώπιση της πανδημίας, αφού έχουν παύσει ολοκληρωτικά κάθε επαγγελματική δραστηριότητά τους από 13.3.2020, λόγω της αναστολής λειτουργίας των Δικαστηρίων και υπηρεσιών που συνδέονται άρρηκτα με την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος. Υποχρέωση της Πολιτείας είναι η άμεση οικονομική στήριξη και του κλάδου. Δεδομένων των σοβαρών οικονομικών προβλημάτων που έχουν δημιουργηθεί στην συντριπτική πλειοψηφία των δικηγόρων. Το πλήρες κείμενο στο www.olomeleia.gr και στο www.dspeir.gr

Ανακοίνωση της Ολομέλειας για τα μέτρα στήριξης των επιστημονικών κλάδων (31.3.2020)

Η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, που συνεδρίασε στις 31.3.2020, υπό την προεδρία του Προέδρου της, Δημήτρη Βερβεσού, με την παρουσία 61 εκ των 63 Προέδρων, με τηλεδιάσκεψη, μετά τις κυβερνητικές ανακοινώσεις για τα μέτρα στήριξης των επιστημονικών κλάδων, μεταξύ των οποίων και οι δικηγόροι και σε συνέχεια της από 30.3.2020 απόφασης της Συντονιστικής Επιτροπής, εξέδωσε την ακόλουθη ανακοίνωση:

1. Η χώρα δοκιμάζεται από μία πανδημία, το εύρος και η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς, αλλά σύμφωνα με τις εκτιμήσεις ειδικών επιστημόνων η διάρκεια θα είναι μεγάλη. Στην νέα αυτή πρωτόγνωρη πραγματικότητα, δοκιμάζεται σκληρά η οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου.

2. Είναι αυτονόητο ότι η Πολιτεία έχει υποχρέωση να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την πρόληψη και την προστασία των πολιτών από την πανδημία και ταυτόχρονα να στηρίξει τους κλάδους της οικο-

νομίας που πλήττονται με κάθε πρόσφορο τρόπο ως ελάχιστο μέτρο πρόνοιας για τη κάλυψη των βιοτικών αναγκών τη διατήρηση και της κοινωνικής συνοχής.

3. Οι δικηγόροι είναι από τους επαγγελματικούς κλάδους που έχουν πληγεί άμεσα και καίρια από τα περιοριστικά μέτρα που έλαβε η Πολιτεία για την αντιμετώπιση της πανδημίας, δεδομένου ότι έχει παύσει κάθε επαγγελματική τους δραστηριότητα, αφού έχουν κλείσει τα δικαστήρια, Υποθηκοφυλακεία, τα Κτηματολογικά γραφεία και άλλες υπηρεσίες που είναι άρρηκτα συνυφασμένες με την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος. Ταυτόχρονα, τα λοιπά περιοριστικά μέτρα δεν επιτρέπουν ούτε την εκτέλεση εξώδικων εργασιών. Αποτέλεσμα αυτού είναι η συντριπτική πλειοψηφία του δικηγορικού σώματος να μην μπορεί πλέον να καλύψει βασικές του ανάγκες και να αντιμετωπίζει σοβαρό κίνδυνο επιβίωσης.....

Το πλήρες κείμενο της ανακοίνωσης στο <http://www.olomeleia.gr/>

Κοινή συνάντηση των Προέδρων, Ολομέλειας ΠΔΣΑ, της Ομοσπονδίας Δικαστικών Υπαλλήλων Ελλάδας και του Συλλόγου Δικαστικών Υπαλλήλων Αθηνών για εκτίμηση της κατάστασης που επικρατεί στα δικαστικά κτίρια της Χώρας και στα Υποθηκοφυλακεία ενόψει της επαναλειτουργίας τους

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

Πραγματοποιήθηκε 30.4.2020 στο Πρωτοδικείο Αθηνών κοινή συνάντηση του Προέδρου της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας και Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, κ. Δημήτρη Βερβεσού, με τον Πρόεδρο της Ομοσπονδίας Δικαστικών Υπαλλήλων Ελλάδας κ. Γεώργιο Διαμάντη και τον Πρόεδρο του Συλλόγου Δικαστικών Υπαλλήλων Αθηνών, κ. Σωτήρη Τριπολιτσιώτη για να εκτιμηθεί η κατάσταση που επικρατεί στα δικαστικά κτίρια της Χώρας και στα Υποθηκοφυλακεία ενόψει της επαναλειτουργίας τους.

Επισημάνθηκε ότι ο χρόνος προετοιμασίας που έχει δοθεί από το Υπουργείο για την έναρξη είναι περιορισμένος και η επαναλειτουργία πρέπει να ξεκινήσει από τις 4/5/2020.

Διαπιστώθηκε μετά από επικοινωνία που έγινε με τους κατά τόπους δικαστικούς σχηματισμούς της Χώρας και τα Υποθηκοφυλακεία ότι υπάρχουν σοβαρά προβλήματα ως προς τα τηρητέα μέτρα προστασίας και ασφάλειας της δημόσιας υγείας, ιδίως στην πλειοψηφία των Υποθηκοφυλακείων της Χώρας και σε πολλά περιφερειακά Ειρηνοδικεία. Τα προβλήματα εντοπίζονται αφενός στην παντελή έλλειψη φύλαξης από δημόσια (αστυνομική) δύναμη, στην είσοδο των Ειρηνοδικείων και στα Δημόσια Έμμισθα Υποθηκοφυλακεία της Χώρας καθώς μέχρι σήμερα δεν υπάρχει ενημέρωση για την κάλυψη αυτής της βασικής προτεραιότητας στους δικαστικούς χώρους καθώς και φύλαξης στην πλειοψηφία των Αμίσθων Υποθηκοφυλακείων της Χώρας, απαραίτητη προϋπόθεση για την τήρηση της κανονιστικής οδηγίας του ΕΟΔΥ όπως αποτυπώθηκε στη σχετική ΚΥΑ για την παρουσία εντός των χώρων ενός ατόμου ανά 10 τ.μ. και απόστασης 1,5 μέτρου μεταξύ των ευρισκομένων εντός των χώρων.

Επίσης ενημερωθήκαμε από τους εκπροσώπους των Δικαστικών Υπαλλήλων ότι το αποσταλθέν υλικό από το Υπουργείο, σε αρκετούς σχηματισμούς είναι οριακό.

Κατατέθηκαν προτάσεις για τον διαχωρισμό των πινακίων των υποθέσεων προς εκδίκαση ανά ημίωρο και η αναγκαιότητα κατάθεσης των προβλεπόμενων εντύπων και δικογράφων με ηλεκτρονικά μέσα.

Περαιτέρω η χρήση μάσκας κρίνεται υποχρεωτική σε όλους τους χώρους των Δικαστηρίων και η τήρηση των νομίμων προϋποθέσεων που έχει θέσει ο ΕΟΔΥ εντός των δικαστικών χώρων και πρέπει αυτό να αποφασισθεί από τους Προϊσταμένους κάθε Δικαστηρίου ή Υποθηκοφυλακείου, σύμφωνα με τη σχετική αρμοδιότητα που τους έχει δοθεί από την ΚΥΑ υπ' αριθμ. Δ1α/ΓΠ.οικ.26804 (ΦΕΚ Β 1588/25.4.2020).

Αύριο κλιμάκια από την Ομοσπονδία Δικαστικών Υπαλλήλων Ελλάδος και των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας θα περιοδεύσουν στους χώρους των Ειρηνοδικείων και Υποθηκοφυλακείων για να ελέγξουν την υφιστάμενη κατάσταση και το αν τηρούνται τα προβλεπόμενα από το Νόμο μέτρα για τη δημόσια υγεία και ασφαλούς επαναλειτουργίας των δικαστικών σχηματισμών.

Καλούμε την πολιτεία και τους προϊσταμένους των Πρωτοδικείων, Ειρηνοδικείων και Υποθηκοφυλακείων να εφαρμόσουν αυστηρά το υφιστάμενο πλαίσιο, καθιστώντας τους ταυτόχρονα υπεύθυνους για οποιαδήποτε παρέκκλιση που μπορεί να έχει απρόβλεπτες συνέπειες, ιδίως σε χώρους που εγκυμονούν σοβαρούς κινδύνους διάδοσης του ιού.

Η Δημόσια υγεία πρέπει να αποτελεί πρώτιστο μέλημα όλων μας και προεχόντως αυτών που έχουν την ευθύνη επιβολής και τήρησης των ακολουθητέων διαδικασιών χωρίς την παραμικρή έκπτωση και υστέρηση.

Εισαγωγή στο Δίκαιο της Μόδας

ΜΕΡΟΣ Β΄

Του **Αντωνίου Μανιάτη**

Διδάσκοντας – Αναπληρωτή Καθηγητή
Πανεπιστημίου Πατρών, Δικηγόρου Καθαμάτας

Δ. Το ζήτημα της νομικής σχέσης της μόδας με την καινοτομία

Μία μελέτη δύο νομικών στις ΗΠΑ το 2012¹ υποστηρίζει τη θέση ότι η καινοτομία μπορεί να συνυπάρξει σε ορισμένους τομείς με την αντιγραφή και ότι η γενικευμένη αντιγραφή είναι δυνατό μάλιστα μερικές φορές, αν όχι συχνά, να ευνοεί την καινοτομία, πράγμα που οι συγγραφείς αποκαλούν «παράδοξο της πειρατείας»². Το δίδαγμα που προκύπτει είναι ότι πρέπει κανείς να είναι συνετός προκειμένου για τη ρύθμιση η οποία αποσκοπεί να παρεμποδίσει την αντιγραφή δεδομένου ότι η ρύθμιση μπορεί ορισμένες φορές να έχει το αντίθετο αποτέλεσμα και να φρενάρει την καινοτομία θέλοντας να την προστατεύσει. Θα έπρεπε να βλέπει κανείς υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης στους τομείς δημιουργίας οι οποίοι προστατεύονται με διπλώματα ευρεσιτεχνίας και μία δημιουργικότητα πολύ χαμηλού επιπέδου στους τομείς στους οποίους η καινοτομία δεν κατοχυρώνεται από το δίκαιο. Οι συγγραφείς διεξήγαγαν έρευνα, μελετώντας τη μόδα, τη μουσική και άλλα πεδία και αποδεικνύουν ότι υπάρχουν τομείς εξαιρετικά δημιουργικοί στους οποίους η καινοτομία δεν είναι νομικά

προστατευμένη και ότι υπάρχουν ακόμη και περιπτώσεις στις οποίες η έλλειψη έννομης προστασίας διεγείρει τη δημιουργικότητα των ενδιαφερομένων.

Σχετική είναι η επισήμανση της θεωρίας³ ότι αυτή η τάση συνδέεται με την προτεραιότητα που έχει ήδη δοθεί στην υποκειμενική (ανά δημιουργό) καινοτομία στο σχέδιο, έναντι της αντικειμενικής (*erga omnes*) καινοτομίας, η οποία απαιτεί το σχέδιο να είναι πλήρως νέο, σε σύγκριση με οποιοδήποτε άλλο γνωστό σχέδιο στον κόσμο. Καθώς αυτό όσον αφορά το σχέδιο της μόδας είναι αδύνατο, γίνεται ευρέως αποδεκτή η υποκειμενική καινοτομία, η οποία απαιτεί (απλώς) το σχέδιο να είναι νέο και διάφορο προς όλα τα ήδη γνωστά σχέδια που έχει δημιουργήσει ο εκάστοτε δημιουργός.

Οι δύο προαναφερθέντες συγγραφείς αναδεικνύουν το γεγονός ότι ο τομέας της μόδας αντιπροσωπεύει σε ετήσιο τζίρο πωλήσεων 1.300.000.000 δολάρια περίπου⁴. Μόνος του λοιπόν έχει τζίρο μεγαλύτερο από εκείνον του τομέα του κινηματογράφου, του βιβλίου, των λογισμικών και της εγγε-

1. K. Raustiala, Ch. Springman, The knockoff economy How imitation sparks innovation, 2012.

2. H. Dumez, A-t-on raison de vouloir protéger juridiquement l'innovation ?, Le Libellio d'Aegis Vol. 8 n° 4 - Hiver 2012, pp. 55-56.

3. Tns διδάσκουσας του Πανεπιστημίου του Αυλώνα Ergysa Ikonomi.

4. H. Dumez, A-t-on raison de vouloir protéger juridiquement l'innovation ?, Le Libellio d'Aegis Vol. 8 n° 4 - Hiver 2012, p. 56.

γραμμένης μουσικής. Δεν υφίσταται έννομη προστασία της καινοτομίας σε αυτή τη βιομηχανία, τουλάχιστον όσον αφορά το επίπεδο της δημιουργίας, δηλαδή της σύλληψης του σχεδίου. Ο λόγος συνίσταται στο γεγονός ότι το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ έχει υπάρξει πάντοτε απρόθυμο να εφαρμόσει το Δίκαιο της Πνευματικής Ιδιοκτησίας σε τομείς που παράγουν είδη ανάγκης (ενδυμασία, διατροφή, επίπλωση). Το δικαίωμα της περιουσιακής εκμετάλλευσης, γνωστό ως «κοπυράιτ», εφαρμόζεται στα καλλιτεχνικά προϊόντα τα οποία δεν είναι λειτουργικά, όπως για παράδειγμα στη μουσική. Συνεπώς, η αντιγραφή είναι ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό γνώρισμα του τομέα της μόδας. Η εν λόγω μελέτη ξεκινάει με το ακόλουθο παράδειγμα: Το 2007, η Paris Hilton εμφανίζεται σε τηλεοπτική εκπομπή φορώντας ένα διανθισμένο φόρεμα σχεδιασμένο από τον οίκο «Foley + Corinna», μία εταιρεία μόδας ιδρυμένη από τη Dana Foley και την Anna Corinna. Πολύ λίγο αργότερα, μία εταιρεία λιανικής πώλησης ενδυμάτων, η «Forever 21», θέτει στην αγορά ένα αντίγραφο αυτού του φορέματος. Αν κανείς ακολουθήσει την καθιερωμένη θεωρία, αυτό το είδος του πράγματος θα έπρεπε να σκοτώσει κάθε δημιουργικότητα στο σχέδιο μόδας. Ωστόσο, δεν είναι καθόλου η περίπτωση που εξετάζεται. Ακόμη και η ίδια η Coco Chanel εκτιμούσε ότι το να αντιγράφεται αποτελούσε το αντίτιμο του ταλέντου και της επιτυχίας. Πάντως, ιδωμένο βαθύτερα το εξεταζόμενο ζήτημα, η ίδια η λειτουργία του τομέα τίθεται υπό αμφισβήτηση: όντας αντιγραφμένες, οι δημιουργίες χάνουν βαθμιαία ένα μέρος από την ελκυστική τους εξουσία: οι δημιουργοί υποκινούνται λοιπόν να δημιουργή-

σουν ξανά, και αυτό με διαρκή τρόπο.

Ε. Η αρχή της δημόσιας παρουσίας πολιτιστικών αγαθών

Το Πολιτιστικό Δίκαιο (σε ευρεία έννοια, συμπεριλαμβανομένου και του Δικαίου Διανοητικής Ιδιοκτησίας) περιλαμβάνει δύο θεματικές περιοχές σχεδόν εκ διαμέτρου αντίθετες όσον αφορά το ζήτημα της έννομης προστασίας τους. Από τη μία πλευρά, οι αρχαιότητες και γενικότερα τα μνημεία της πολιτιστικής κληρονομιάς τείνουν να ανήκουν κατά κυριότητα στο Κράτος και να είναι δεσμευμένα υπέρ αυτού με παραδοσιακές θεμελιώδεις αρχές του δικαίου, όπως το απαλλοτρίωτο των αντικειμένων και το απαράγραπτο των αξιώσεων του Δημοσίου ως του νόμιμου, αποκλειστικού ιδιοκτήτη. Το ενδιαφέρον είναι ότι τα μνημεία είναι στενά συνδεδεμένα με τα μουσεία, ως φύσει χώρους κυρίως έκθεσης των συλλογών, κατά κανόνα συνιστάμενα σε κινητά μνημεία, προς το κοινό, άρα δημόσιας παρουσίας.

Στον αντίποδα αυτής της έντονης πολιτειοκρατίας, υπάρχει μία κινητικότητα στον τομέα της μόδας ενώ η θεωρία παρατηρεί ότι αυτός έχει ένα χαρακτήρα διφορούμενο⁵, δηλαδή χρηστικό – πρακτικό ή καλλιτεχνικό – μη λειτουργικό. Σύμφωνα με ένα αμερικανικό δόγμα, η έννομη προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας δεν εγγυάται κατ' ανάγκη και αυτόματα την καινοτομία, η οποία αποτελεί εγγενές στοιχείο του κυκλικού, εποχικού και δη βραχύβιου – ως προς την πέραση των επιμέρους προϊόντων – τομέα της μόδας, αλλά μπορεί αντίθετα να αποτελεί τροχοπέδη. Αν αυτή η θεωρία ευδοκιμεί στις ΗΠΑ, εκεί όπου η βιομηχανία της μόδας ανθεί χωρίς τα προϊόντα της να προστατεύονται από το

5. F. Donaud, Les droits de propriété intellectuelle sont-ils «à la mode»? , Juris art etc. décembre 2017, p. 40.

Νόμο της Πνευματικής Ιδιοκτησίας («Copyright Act») εξαιτίας του χρηστικού τους χαρακτήρα και επομένως ευνοείται ένας έντονος και διαρκής εμπορικός ανταγωνισμός μεταξύ των ιδιωτών σχεδιαστών μόδας, είναι πλήρως αντίθετη στην παράδοση της Γαλλίας. Ωστόσο, δεν πρέπει να παραγνωρίζεται ότι ο τομέας της μόδας έχει ηλικία μόλις δύο αιώνων περίπου και ότι διήνυσε ένα δρόμο μετά ποικίλων εμποδίων. Πράγματι, είναι ο κατ'εξοχήν τομέας του ανθρωπίνου πνεύματος που ιστορικά άργησε να οδηγήσει σε κατοχύρωση δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας στους επαγγελματίες, είτε από τη σκοπιά των γενικών ρυθμίσεων του Αστικού Δικαίου (Δίκαιο του δημιουργού) είτε από την πλευρά των ειδικών ρυθμίσεων του Εμπορικού Δικαίου (Δίκαιο της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας).

Σε κάθε περίπτωση, είναι διάχυτη η κατά καιρούς κουλτούρα περιθωριοποίησης των διαφόρων επαγγελματιών της μόδας (μανεκέν, σχεδιαστές μόδας...) αλλά και του ίδιου του σχετικού νομικού καθεστώτος. Δεν είναι τυχαίο ότι οι ΗΠΑ, οι οποίες στήριξαν την ανάπτυξη του τομέα των ειδών ένδυσης στη νομιμοποίηση της αντιγραφής όπως έχει επισημανθεί, εδώ και λίγα χρόνια κάνουν λόγο για «Δίκαιο της Μόδας» (Fashion Law), όρος που παραμένει περιθωριακός στην Ευρώπη με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την περαιτέρω προώθηση των δικαιωμάτων και εννόμων συμφερόντων ενός τομέα που έχει προσφέρει στην κοινωνία πολύ περισσότερα από αυτά που έχει λάβει από αυτήν⁶.

Αυτό όμως που προκύπτει από την παρούσα ανάλυση είναι ότι στην έννομη τάξη της Γαλλίας, στο σε ευρεία έννοια Πολιτιστικό Δίκαιο, άρχισε σταδιακά να αναδύεται εδώ

και περίπου μία εικοσιπενταετία μία νέα έννοια, εκείνη της δημόσιας (δηλαδή προς το κοινό) παρουσίας έναντι ιδιωτικών προσώπων, κατά περίπτωση φυσικών ή νομικών. Τα μανεκέν, που παραμένουν κλειδωμένα έξω από το ειδικό πεδίο του Δικαίου Διανοητικής Ιδιοκτησίας και επομένως συνεχίζουν να παρατηρούν το ιστορικό γίνεσθαι από το γενικότερο πεδίο του Εργατικού Δικαίου, έχουν αποκτήσει νομοθετικά έναν ορισμένο προσδιορισμό, θετικά διατυπωμένο, για να νομιμοποιηθεί αυτός ο αποκλεισμός τους. Πρόκειται για παρουσιαστές / παρουσιάστριες σύγχρονων πολιτιστικών αγαθών, δηλαδή των αισθητικών δημιουργιών των σχεδιαστών σε αντιδιαστολή με τους καλλιτέχνες ερμηνευτές που είναι εξοπλισμένοι με συγγενικά δικαιώματα. Ωστόσο, η έννοια της παρουσίας χρησιμοποιήθηκε λίγο αργότερα, και από το Δίκαιο των Μουσείων (δηλαδή το νόμο της 4ης Ιανουαρίου 2002, σχετικό με τα μουσεία της Γαλλίας, του οποίου οι διατάξεις είναι κωδικοποιημένες στα άρθρα L. 410-1 επ., του γαλλικού Κώδικα Διανοητικής Ιδιοκτησίας), για να επιβληθεί ο αναπαλλοτρίωτος χαρακτήρας κάποιων άλλων πραγμάτων του ιδιωτικού τομέα, δηλαδή των συλλογών των ιδιωτικών «Μουσείων της Γαλλίας». Ειδικότερα, μία από τις προϋποθέσεις για να λειτουργήσει ένα ιδιωτικό μουσείο ως «Μουσείο της Γαλλίας» έγκειται στην ύπαρξη, στο καταστατικό του οικείου φορέα, μίας ρήτρας που να προβλέπει την αμετάκλητη αφιέρωση των αποκτημένων αγαθών, μέσω δωρεών ή κληροδοτημάτων ή με τη συνδρομή του Κράτους ή ενός οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, στην παρουσίαση στο κοινό. Συνεπώς, προκύπτει μία νέα θεμελιώδης αρχή του δικαίου, η αρχή της δημόσιας παρουσίας αγαθών, είτε

6. Ch. Blaise-Engel, Fashion Law : L'Europe s'empare du droit de la mode, Le Monde du Droit, 12 octobre 2018, <https://www.lemondedudroit.fr/decryptages/60272-fashion-law-europe-empare-droit-mode.html>.

σύγχρονων πολιτιστικών αγαθών, όπως είναι ρούχα από ένα μανεκέν ή πίνακας ζωγραφικής σε μία πινακοθήκη, είτε στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς. Παραδείγματα της δεύτερης περίπτωσης αποτελούν η παρουσίαση, από ένα μανεκέν, της παροχής που συνίσταται σε υπηρεσία υποδοχής ή και ξενάγησης σε ένα αρχαιολογικό μουσείο καθώς και τα ίδια τα αρχαία εκθέματα ενός αρχαιολογικού μουσείου.

Αυτή η αρχή της δημόσιας παρουσίασης ή, αλλιώς, της παροχής δημοσίου θεάματος φαίνεται να συνεπάγεται ή τουλάχιστον να δικαιολογεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος περιορισμούς σε θεμελιώδη δικαιώματα των εμπλεκόμενων, π.χ. απαγόρευση εκποίησης των συλλογών των ιδιωτικών Μουσείων της Γαλλίας, μη συμπερίληψη των μανεκέν μεταξύ των υποκειμένων που είναι εξοπλισμένα με συγγενικά δικαιώματα. Η παρουσίαση συνεπώς αποτελεί μία αυτοτελή και γενική λειτουργία η οποία θεσμικά διασφαλίζεται από ειδικούς θεσμούς κατ' αρχάς του ιδιωτικού τομέα (ιδιωτικά μουσεία, μανεκέν). Ωστόσο, δεν εξαντλεί τη σημασία της στον ιδιωτικό τομέα, λόγου χάρη εφαρμόζεται και στα μουσεία του δημοσίου τομέα, που και αυτά, λόγω της αποστολής τους, έχουν εκθέματα προσιτά στο κοινό. Παρόμοιες παρατηρήσεις ισχύουν για το γεγονός ότι δεν αφορά μόνον την πολιτιστική κληρονομιά αλλά και τα σύγχρονα πολιτιστικά αγαθά, αναδεικνύοντας την ενότητα του πολιτισμού ως εννόμου αγαθού, κατά το πρότυπο της προαναφερθείσας αρχής της ενότητας της τέχνης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: Ο μεικτός χαρακτήρας του Δικαίου της Μόδας

Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε, προκύπτει ότι το Δίκαιο της Μόδας είναι ένας νέος, ειδικός κυρίως για τα ενδύματα, κλάδος. Βρίσκεται κατά περίπτωση σε τροχιά

είτε πρώτης ανάπτυξης είτε αναγνώρισης, στο συγκριτικό δίκαιο. Επισημαίνεται ότι μολοντί η προϊστορία της γένεσής του και οι βασικές του ρυθμίσεις άπτονται της ιδιωτικής οικονομίας και του Ιδιωτικού Δικαίου, πρόκειται για έναν κλάδο μεικτού περιεχομένου, ιδιαίτερα λόγω των συνθηκών της τρέχουσας εποχής παγκοσμίως. Με άλλα λόγια, περιλαμβάνει και κανόνες ιδίως του Πολιτειακού Δικαίου, δηλαδή του Δημοσίου Δικαίου σε στενή έννοια (Συνταγματικού και Διοικητικού Δικαίου). Αυτή είναι η περίπτωση κανόνων για διάφορα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως ενδεικτικά είναι το δικαίωμα στην ένδυση και η επαγγελματική και καταναλωτική (οικονομική) ελευθερία η οποία εκδηλώνεται μεταξύ άλλων και στον εν λόγω τομέα. Ιδιαίτερα επίκαιρη είναι η οικεία θεματική περιοχή του Δικαίου Περιβάλλοντος και του Δικαίου της Κλιματικής Αλλαγής. Ο τελευταίος κλάδος ακριβέστερο θα ήταν να θεωρηθεί ότι αποτελεί όχι πλέον μία υποκατηγορία του γενικού κλάδου του Δικαίου Περιβάλλοντος αλλά έναν αυτοτελή, από το 2015 αυτονομημένο, κλάδο, ο οποίος εμφανίζει μία σημαντική δυναμική σε διεθνές επίπεδο. Σε κάθε περίπτωση, είναι προφανές ότι το Δίκαιο της Μόδας, πριν και μετά τη γένεσή του, εδράζεται κυρίως στη συμπληρωματική συνεισφορά χώρων διαφορετικών από το επίσημο πεδίο της νομοθετικής παραγωγής. Πράγματι, διάφοροι επιμέρους τομείς όπως η Δικαιοσύνη και η θεωρία συμβάλλουν ουσιαδώς στη διαμόρφωση αυτού του κανονιστικού συνόλου. Στο πλαίσιο αυτής της συλλογιστικής, ένας θεσμός κατ' αρχάς της ιδιωτικής κοινωνίας με έντονη οικονομική διάσταση, όπως η μόδα, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αντλεί περιεχόμενο και κανόνες από τους ίδιους τους πολίτες, τα έννομα συμφέροντα των οποίων είναι προορισμένος να υπηρετεί...

- ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ -

Του **Θωμά Σταμόπουλου**
Δικηγόρου Πειραιά

Καθυστερήση έκδοσης αποφάσεων

Δυστυχώς, παρατηρήθηκε εκ νέου το δυσάρεστο φαινόμενο της μη εκδόσεως αποφάσεων από Δικαστές, καθώς και της καθυστέρησης στην θεώρηση των εκδιδόμενων από αυτούς αποφάσεων.

Συγκεκριμένα ο γράφων, στο μεν Πρωτοδικείο Αθηνών αντιμετώπισε την περίπτωση Δικαστού, ο οποίος ενώ, όπως πληροφορήθηκε, είχε σωρεύσει μεγάλο όγκο ανέκδοτων αποφάσεων σε υποθέσεις που εξεδίκαζε, παρά ταύτα, όχι μόνο, δεν του είχε αφαιρεθεί η δυνατότητα της εκδικάσεως νέων υποθέσεων, αλλά του επέτρεπαν, να ανεβαίνει στην έδρα και να εκδικάζει υποθέσεις...!!!!, στο δε Πρωτοδικείο Πειραιά, Πρόεδρος Πρωτοδικών, ενώ εξεδίκαζε υποθέσεις και εξέδιδε αποφάσεις μετά πάροδο ικανού χρονικού διαστήματος... στην συνέχεια δεν θεωρούσε τις αποφάσεις της, με αποτέλεσμα, όπως καθίσταται ευνόητο, να προκαλείται μεγάλο πρόβλημα στους ενδιαφερόμενους διαδίκους...

Επίσης στο Εφετείο Αθηνών, στο οποίο όλοι γνωρίζουμε, πως οι πολιτικές του αποφάσεις, δυστυχώς, καθαρογράφονται αντί αδρού ανά σελίδα αντιτίμου από εμάς τους Δικηγόρους, παρετηρήθη το φαινόμενο Εφέτου, η οποία αν και της παρεδόθη το σχέδιο της αποφάσεως προς θεώρηση προ αρκετών μηνών, εν τούτοις μέχρι και σήμερα δεν την έχει θεωρήσει, αν είναι δυνατόν!!!!

Κατόπιν αυτών ερωτάται ο αξιότιμος κ. Υπουργός Δικαιοσύνης, τι θα πράξει, επί τέλους, για να αντιμετωπισθεί το παραπάνω αποκαρδιωτικό φαινόμενο.

Τα αυτά αφορούν και την ηγεσία της Δικαιοσύνης μας, διότι με την ύπαρξη τέτοιων φαινομένων ο θεσμός της Δικαιοσύνης εκτίθεται ανεπανόρθωτα, χωρίς την συνδρομή κάποιου δικαιολογικού λόγου.

Εκουσία δικαιοδοσία

Εφιστάται η προσοχή των αξιότιμων συναδέλ-

φων στα εξής ζητήματα, τα οποία, πρόσφατα, ο γράφων αντιμετώπισε κατά την άσκηση των επαγγελματικών του καθηκόντων.

Κατ' αρχήν οι συνάδελφοι οφείλουν, να γνωρίζουν, πως σε περίπτωση, κατά την οποία εκδικάζεται υπόθεση εκουσίας δικαιοδοσίας κατ' έφεση, δεν πρέπει, να υποβάλουν δήλωση στο δικάζον Εφετείο κατ' άρθρο 242 ΚΠολΔικ, αλλά πρέπει, να παρίστανται, διότι άλλως η παράστασή τους θα θεωρηθεί άκυρος και θα θεωρηθούν, ως οικονομικώς απόντες.

Κατά δεύτερο λόγο τα αυτά ισχύουν και για την περίπτωση, κατά την οποία εκδικάζεται έφεση κατ' ερήμην πρωτοδικώς εκδοθείσης αποφάσεως.

Στην περίπτωση αυτή και πάλι, θα πρέπει ο απών πρωτοδικώς διάδικος εκπροσωπούμενος από τον πληρεξούσιό του Δικηγόρο, να μην κατέσει δήλωση κατ' άρθρο 242 ΚΠολΔικ, αλλά να παραστεί αυτοπροσώπως στο ακροατήριο, είτε μετά, είτε δια του πελάτη του.

Αυτά προς ενημέρωση των αγαπητών συναδέλφων και προς τον σκοπό βελτίωσης των επαγγελματικών τους δεξιοτήτων και αποδόσεων.

Ασφαλιστικές εταιρείες σε καθεστώς εκκαθαρίσεως

Πληροφορούμε τους αγαπητούς συναδέλφους, με αφορμή σχετική δικαστική εμπλοκή, ότι οι ασφαλιστικές εταιρείες που τίθενται σε καθεστώς εκκαθαρίσεως με βάση τις νέες νομοθετικές διατάξεις, δεν καλύπτονται, πλέον, από το Επικουρικό Κεφάλαιο, αλλά από το προϊόν της εκκαθάρισης, πράγμα το οποίο σημαίνει, όπως καθίσταται αντιληπτό, πως όποιος δεν αναγγείλει έγκυρα και κατά τον σωστό τρόπο τις απαιτήσεις του στον διοριζόμενο εκκαθαριστή, δεν θα αποζημιωθεί.

Στην διάθεση των αγαπητών συναδέλφων, ο γράφων θέτει δικαστική απόφαση, η οποία ασχολήθηκε με τέτοιο θέμα.

Κατά συνέπεια εφιστάται η προσοχή των συναδέλφων σε ανάλογες περιπτώσεις, για να μην εκτεθούν στους πελάτες τους και να μην υποστούν επαγγελματικές απώλειες.

Νομική Βοήθεια

Ο γράφων προσφάτως πληροφορήθη, ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης δεν έχει εισπράξει δικαστικές δαπάνες επιδικασθείσες υπέρ των διαδίκων, οι οποίοι ζήτησαν νομική βοήθεια από αυτό.

Η πληροφορία αναφέρει, πως το συγκεκριμένο ποσό είναι αρκετά υψηλό, διότι αφορά και αναφέρεται σε μεγάλο χρονικό διάστημα.

Εν όψει των ανωτέρω ο γράφων πιστεύει, ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης πρέπει, να επισπεύσει τις σχετικές εισπρακτικές διαδικασίες, λαμβανομένου υπ' όψιν, ότι τα δημοσιονομικά κενά του Κράτους μας είναι πολύ μεγάλα.

Εκτός αυτού ο γράφων θεωρεί, ότι ο θεσμός της νομικής βοήθειας πρέπει, να καταργηθεί, γιατί έχουν γίνει πάρα πολλές καταχρήσεις του και πρέπει, να περιοριστεί μόνο στον θεσμό του εξ επαγγέλματος συνηγόρου επί ποινικών υποθέσεων, όπως συνέβαινε κατά το παρελθόν και φυσικά υπό την ρητή προϋπόθεση, ότι θα τεθούν σχετικά εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, δηλαδή θα επαναχαραχθεί το νομικό πλαίσιο της σχετικής νομικής επικουρίας.

Δικαιοδοσία Διοικητικών

Είναι γνωστό, ότι σε περίπτωση κατά την οποία ένα Πολιτικό Δικαστήριο διαπιστώσει, πως μια διαφορά υπάγεται στην δικαιοδοσία των Διοικητικών Δικαστηρίων, δεν παραπέμπει την εκδικαζόμενη παρ' αυτού υπόθεση στην Διοικητική Δικαιοσύνη, αλλά την απορρίπτει!!!!... Το αυτό, ακριβώς, συμβαίνει και στην αντίστροφη περίπτωση!!!!...

Καθίσταται ευνόητο, ότι πρέπει, το συγκεκριμένο ζήτημα, να λυθεί κατά αποτελεσματικό τρόπο, διότι κατ' ουσία με αυτόν τον τρόπο ο θεσμός της Δικαιοσύνης δεν λειτουργεί, αλλά αρνησιδικεί και αναιρεί τον σκοπό της θεσπίσεώς του.

Μάλιστα επειδή πολλάκις η δικαιοδοσία ενός Δικαστηρίου αποτελεί ζήτημα δυσερμήνευτο, λόγω της κακής οργανώσεως από νομοθετικής πλευράς των δικαιοδοσιών των Δικαστηρίων, έχει συμβεί επανειλημμένως προσφεύγων διάδικος, να χάνει το δικαίωμά του λόγω παραγραφής, οσάκις δεν προσφεύγει παράλληλα για το ίδιο ζήτημα, τόσο στην Πολιτική, όσο και στην Διοικητική Δικαιοσύνη...

Όλοι και όλες οι ασχολούμενοι και ασχολούμενες με την μάχιμη δικηγορία, συχνάκις έχουμε βρεθεί

ενώπιον του παραπάνω ευτράπελου φαινομένου, το οποίο, όχι μόνο, μας εκθέτει σαν επαγγελματίες στα μάτια των, ούτως ή άλλως αδικούντων μας πελατών, αλλά δημιουργεί και υποχρεώσεις αποζημιώσεώς τους, αν είναι διανοητό.

Συνεπώς η Πολιτεία είναι υποχρεωμένη και σε αυτό το ζήτημα, να λειτουργήσει κατά τον πρόποντα τρόπο, εάν επιθυμεί η Δικαιοσύνη, να απονέμεται κατ' ορθή μορφή και να θεσμοθετήσει, πως σε περίπτωση κατά την οποία ο οικείος τομέας της Δικαιοσύνης θεωρεί, πως στερείται δικαιοδοσίας, να παραπέμπει τον φάκελο της υποθέσεως στον άλλο τομέα, τόσο απλά.

Πρέπει, να γίνει αντιληπτό στους ασχολούμενους με την Δικαιοσύνη, πως αυτή στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού της και, κυρίως, της ανεύρεσης ενός αποτελεσματικού τρόπου απονομής της, θα πρέπει, να γίνει ευέλικτη και απλή, διότι, άλλως, αυτοαναιρείται.

Αναγκαία η Ψηφιοποίηση της Δικαιοσύνης

Πρόσφατα η Ολομέλεια των Συλλόγων μας με επιστολή που απέστειλε στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθώς και στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, αναφέρθηκε στην υπάρχουσα και μάλιστα κατεπείγουσα ανάγκη για την ψηφιοποίηση του τρόπου λειτουργίας των Δικαστικών και Εισαγγελικών υπηρεσιών της Χώρας μας.

Η παραπάνω επιστολή, όπως καθίσταται ευνόητο, απεστάλη, επειδή η εκσπάσασα έντονη κρίση στον τρόπο λειτουργίας των υπηρεσιών του Υπουργείου Δικαιοσύνης, λόγω του φαινομένου της πανδημίας του κοροναϊού διέκοψε, εντελώς, την λειτουργία του.

Ο γράφων αναφέρεται στο συγκεκριμένο ζήτημα, επειδή κατά το παρελθόν και σε ανύποπτα χρονικά σημεία με άρθρα του στην παρούσα στήλη, επανειλημμένα επεσήμανε την ανάγκη της πλήρους ψηφιοποιήσεως των υπηρεσιών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και μάλιστα κατά τρόπο, κατά τον οποίο θα είναι η δυνατή η εκτέλεση των επαγγελματικών καθηκόντων του Δικηγόρου από το γραφείο του, προτείνας, ακόμη, όπως οι δίκες γίνονται με τηλεδιάσκεψη εξ αποστάσεως.

Με άλλα λόγια ο γράφων για άλλη μία φορά επαληθεύτηκε, δυστυχώς, από τις εξελίξεις των πραγμάτων.

Πρέπει, να γίνει, επί τέλους, αντιληπτό, ότι η Χώρα μας εκ των πραγμάτων επιβάλλεται, να γίνει ένα σύγχρονο Κράτος και στα πλαίσια αυτά η ψηφιοποίηση της Δικαιοσύνης είναι επιβεβλημένη, λαμβανομένου υπ' όψιν, ότι θα μειωθεί, τόσο το λειτουργικό κόστος των Δικηγόρων, όσο και το λειτουργικό κόστος του Δημοσίου.

«Έφυγαν», η Κατερίνα Αγγελάκη Ρουκ (1939-2020) και η Κική Δημουλά (1931-2020)

Δημήτρης Πιστικός

Το τελευταίο τρίμηνο η ελληνική ποίηση έχασε δύο άξιες και συνεπείς ιέρειές της. Στις 21-1-2020 την Κατερίνα Αγγελάκη Ρουκ, βραβευμένη ποιήτρια και μεταφράστρια και στις 22-2-2020 πλήρη ημερών, την καταξιωμένη ποιήτρια και ακαδημαϊκό Κική Δημουλά. Και οι δύο, ξεκινώντας από την κοινή αφετηρία τού φύλου τους, ακολούθησαν διαφορετικές τροχιές στο σύγχρονο ποιητικό στερέωμα. Για το έργο τους τιμήθηκαν από το αναγνωστικό κοινό, την κριτική και την Πολιτεία. Και οι δύο κάλυψαν με αξιοσύνη ένα μεγάλο κεφάλαιο του σύγχρονου ελληνικού λυρισμού. Και οι δύο κηδεύτηκαν δημοσία δαπάνη.

Είχα την καλή τύχη να τις γνωρίσω και να εκτιμήσω την προσωπικότητα και την προσφορά τους. Η Αγγελάκη Ρουκ, εκτός από ποιήτρια ήταν και καλή μεταφράστρια. Ισορροπούσε τα βάρη μιας ανθρώπινης αναπηρίας και τις συνεπείς υποχρεώσεις της απέναντι στην τέχνη της. Η οστεομυελίτιδα που την τυραννούσε από παιδί, της στέρησε πολλά που τα αναπλήρωνε η αδάμαστη θέληση και η δύναμη της ποίησης. Τίποτε όμως δεν ήταν ικανό να της στερήσει το γέλιο της, γέλιο ενός μικρού κοριτσιού. Υπαρξιακή και ερωτική, αυθόρμητη, ευαίσθητη, αυτοσαρκαστική, νεανική και πλουραλιστική, με ευρεία γνώση τής παγκόσμιας λογοτεχνίας δημιούργησε μια ποίηση ανοιχτή στην κοινωνία και στη φύση. Χαμηλοί τόνοι, εξομολογητική

διάθεση, έκαναν τα μεγάλα συναισθηματικά φορτία να φτάνουν στον αναγνώστη κατά κύματα δημιουργώντας μια σχέση οικειότητας και συμπάθειας. Το αίσθημα της απώλειας, που είναι ορατή, μεταλλάσσεται σε φιλοσοφική εγκαρτέρηση: «Τώρα / μες στον αόρατο νου μου / Ξαναφέρνω όνειρα παλιά / Μήπως και ξαναδώ / το φάντασμα του έρωτα» (Κατερίνα Αγγελάκη Ρουκ, «Η όραση του έρωτα») και «ευγνωμονώ τις ελλείψεις μου· / ό,τι μου λείπει με προστατεύει / από κείνο που θα χάσω». Είναι γεγονός ότι ως άνθρωπος είχε και εξέφραζε συχνά και αυθόρμητα τις πικρίες της στον ευρύ φιλικό της κύκλο. Για παράδειγμα, αισθανόταν απωθημένη από την πρεσβύτερη ηλικιακά ομοτέχνη της, πράγμα συνηθισμένο στη συντεχνία των ομοτέχνων. Επίσης συχνά παραπονιόταν για τους κληρονόμους τού Νίκου Καζαντζάκη που δυσκόλευαν την έκδοση των επιστολών τού σπουδαίου συγγραφέα προς τον δικηγόρο πατέρα της. Η Δημουλά, εξάλλου, ευνοήθηκε πολύ από τις περιστάσεις και φυσικά από την κριτική και την Πολιτεία. Λιβανίστηκε αρκετά αλλά και χτυπήθηκε ύπουλα από κουστωδίες «κριτικών», ομοτέχνων και δημοσιογραφικών κασετοφώνων.

Η ποίηση της Αγγελάκη Ρουκ είναι νοηματικά πιο σαφής και απευθύνεται σε μεγαλύτερο αριθμό αναγνωστών που δεν χορεύουν στο φύσημα των εκκωφαντικών και διαφημιστικών αυλών. Πέρα από τη σαγήνη των λέξεων διαθέτει ένα ευανάγνωστο μύθο. Τηρεί τους ευρωπαϊκούς ποιητικούς κανόνες. Η Δημουλά, είναι περισσότερο ιθαγενής, κρυπτική, δημι-

ουργεί δαιδαλώδεις λαβυρίνθους και συνδιαλέγεται με λιγότερους και πιο «μυημένους». Η ανατροπή των νοημάτων, το αναποδογύρισμα των λέξεων, οι συντακτικές αυθαιρεσίες, η έλλειψη κανόνων, η εννοιολογική αναρχία, η ανατρεπτική διαλεκτική, είναι μερικά στοιχεία της ιδιόρρυθμης ποιητικής της και συνάμα η γοητεία της. Την ιθαγένειά της υποστήριζε με επιμονή: «Εγώ συντηρώ το αίσθημα ότι είμαι Ελληνίδα, μιλώντας την ελληνική γλώσσα και νιώθοντας μια ήσυχη, σίγουρη συγκίνηση μπροστά στην ελληνική σημαία. Ρίζα η πατρίδα όπως και το θείον.» (συνέντευξη στο Γρηγόρη Μπέκο, «Βήμα», 19-4-2014). Εντούτοις και παρά τη φαινομενική αντίφαση η Αγγελάκη είναι πιο λόγια και πιο διαβασμένη, πιο σφαιρική και για τούτο πιο προσβάσιμη ενώ η Δημουλά έρχεται από αρχέτυπες εμπειρικές περιοχές όπου η προφιλοσοφική αποσπασματική σοφία προσπαθεί να κατανοήσει τον κόσμο και όχι να τον ζωγραφίσει όπως επιχειρεί η Αγγελάκη και όπως όρισε ο Σιμωνίδης. Η Αγγελάκη παίρνει τα σύνεργα και το καβαλέτο της και αποτυπώνει φυσικά, κοινωνικά και ψυχικά τοπία. Η Δημουλά κλείνεται στο εργαστήρι της, ανάβει διακριτικούς προβολείς και αυτοσχεδιάζει. Η Δημουλά είναι αυτοδίδακτη και γι' αυτό περισσότερο αναγνωρίσιμη. Άλλωστε σε ραδιοφωνική της συνέντευξη στη Μαρία Κυρτζάκη (ΕΡΑ, Δευτέρα τού Πάσχα, Απρίλης 1997) είχε δηλώσει: «Ναι εγώ δεν άνοιγα λεξικά, δεν ξεφύλλιζα τις απορίες μου μόνη μου – γιατί αν ξεφυλλίζει κανείς μόνος του τις απορίες του, μαθαίνει αλλιώς τα πράγματα – τα πήρα έτοιμα από κείνον» εννοώντας τον σύντροφό της, ποιητή Άθω Δημουλά (1921-1985) στον ίσκιο τού οποίου δημιούργησε κάμποσα χρόνια. Ο λυρισμός της Αγγελάκη είναι φυσικός και ευδιάκριτος, της Δημουλά υπαινικτικός και καλυμμένος. Ο κόσμος της Αγγελάκη είναι απέραντος και ο πόνος συγκεκριμένος, της Δημουλά έχει σπαραχτεί και σμικρυνθεί στο έπακρο ενώ ο πόνος είναι ρευστός και ακαθόριστος. Θα έλεγα ότι τα ποιήματα της Δημουλά είναι ένα επιτραπέζιο σταυρόλεξο για έμπειρους «κλύτες» ή απλώς γι' αυτούς που θέλουν να καμώνονται ότι καταλαβαίνουν από

«υψηλή» τέχνη. Η τελική αίσθηση είναι αντιστρόφως ανάλογη με την παραπάνω συλλογιστική. Η Αγγελάκη φαίνεται πιο αυθόρμητη και πιο ανοιχτή ενώ η Δημουλά δίνει την εντύπωση του εργαστηρίου, του κλειστού κυκλώματος. Η Δημουλά ισχυριζόταν (ό.π. «Βήμα», 19-4-2014) ότι το αίσθημα υφίσταται «τις παραμορφώσεις που απαιτούνται μέσω της γλώσσας, ώστε τα πράγματα να μην είναι μόνον έτσι αλλά και αλλιώς» επικυρώνοντας αυθεντικά την άποψή μου για την σοφιστική των αποσπασμάτων της. Η πρώτη είναι ανοιχτή στη φύση και στα κοινωνικά φαινόμενα, η δεύτερη αποστασιοποιείται, προτιμά το μικρόκοσμο σαν ένα παιδικό παιχνίδι που το διαλύει και το συναρμολογεί. Δημιουργεί έναν υγρό κυκεώνα από θρύψαλα μνήμης ανακατωμένα με την υπαρξιακή αγωνία και με το φόβο τού μεταθανάτιου κενού. Τέτοιες θαυμαστές αλχημείες. Ίδου, ο μεγάλος και ο μικρός κόσμος των ποιητών. Και οι δύο ποιήτριες κατέχουν, με τον μοναδικό τους τρόπο, τα μυστικά της τέχνης και η πολυσημία τους προσφέρεται για πολλαπλές αναγνώσεις.

Για την Δημουλά έγραψα, παλιότερα, ένα δοκίμιο, στο οποίο διατύπωνα την άποψη ότι: «Η φωνή της φτάνει στον αναγνώστη ως φωνή μιας εσώκλει-

στης, αυστηρώς αυτοδίδακτης μοναχικής, η οποία άγγιξε την αλήθεια (όταν πλέον είναι αργά) παραβιάζοντας όχι τις μεγάλες πύλες της ποίησης αλλά τις κερκόπορτες της» (βλ. «Η σοφοστική των αποσπασμάτων στην ποίηση της Κικής Δημουλά», «Δικηγορική Επικαιρότητα», τεύχ. 40, Ιαν-Φεβρ. 1999). Εδώ η απώλεια, είναι γενικόλογη, και συμπυκνώνεται υπέροχα σ' ένα τρίστιχο που θυμίζει αλεξανδρινούς ποιητές της Παλατινής Ανθολογίας: «Δαπανηρή ιδέα ο βίος. / Ναυλώνεις έναν κόσμο «για να κάνεις το γύρο μιας βάρκας.» (Κική Δημουλά «Γιαλό-Γιαλό» από το «Χαίρε ποτέ», 1988).

Και οι δύο ποιήτριές μας έζησαν κάτω από την βαριά σκιά ποιητών όπως ο Σεφέρης, ο Ρίτσος και ιδίως ο Ελύτης ή συμπορεύτηκαν

με ποιητές μεταπολεμικής κοπής όπως ο Νίκος Καρούζος. Αμφότερες εξέπεμψαν ξεχωριστές ελεγειακές νότες, βιώνοντας καθεμιά τη δική της θλίψη και τις δικές της απώλειες. Στην πρώτη το παράπονο ξεκινούσε από την πραγματική απώλεια της σωματικής αρτιμέλειας με ό,τι αυτή συνεπαγόταν, ακόμα και τη μητρότητα· στην δεύτερη έμοιαζε με την τάση ενός παιδιού που αισθανόταν ότι κέρδισε τα πάντα όταν ήταν πλέον αργά. Η Αγγελάκη κλαίει σιωπηλά με αξιοπρέπεια και με ειλικρίνεια για κάτι από και οριστικά χαμένο. Η Δημουλά είναι στιγμές που νιώθει τον βουβό αλλά αναίτιο θρήνο για κάτι αόριστο, που παραπέμπει στην απώλεια αγαπημένων προσώπων και ειδικότερα του συζύγου της, ποιητή Άθου Δημουλά. Έζησαν και οι δύο παράλληλα με διαφορά λίγων ετών σε μια εποχή και περιοχή ανδροκρατούμενη. Η Αγγελάκη τα κατάφερε δυσκολότερα αλλά δε νομίζω να αδικήθηκε περισσότερο από όσο έπρεπε. Είχε κι αυτή τον κύκλο των φίλων και θαυμαστών της.

Η Δημουλά βοηθήθηκε αρκετά από τις δημόσιες σχέσεις τις οποίες καλλιεργούσε με μεθοδικότητα και οι οποίες τη βοήθησαν να αποσπάσει βραβεία και να γίνει και ακαδημαϊκός. Συνηγορούσε η επιτηδευμένη λαϊκότητα, η γοητευτική ευγλωττία, το οικείο ύφος, το χιούμορ και η εικόνα μιας απλής γυναίκας, κάτι ανάμεσα σε αξιοπρεπή και θυμόσοφη νοικοκυρά και σε χαμηλόβαθμη δημοσίου υπαλλήλου. Την εκτιμούσα και κάποτε αυτοβούλως την «υπερασπίστηκα» (δικηγόρος γαρ) τη θέση της όταν κάποιοι κύκλοι στεγασμένοι σε εκδοτικούς οίκους, περιοδικά και εφημερίδες τη χτυπούσαν άδικα και ύπουλα. Θαύμαζα τη σοφιστική των αποσπασμάτων της, χαρακτηριστικό στοιχείο της ποίησής της. Οφείλω όμως να πω ότι η ποίηση της Δημουλά παρά την επιφανειακή επιτυχία και εξάπλωσή της είναι καμωμένη από υλικά για λίγους και μάλιστα για εκείνους που έχουν την όρεξη και το χρόνο να μετεωρίζονται στα ξαφνικά και χρησμικά αποφθέγματά της. Εννοώ, βεβαίως, τους επαρκείς και απαιτητικούς αναγνώστες που έχουν ιδέα

και γνώση του αθλήματος. Ως εκ τούτου, έχω την πεποίθηση ότι είναι ποίηση που αφήνει απέξω τους πολλούς. Περαιτέρω, αισθάνομαι και τώρα την ίδια διάθεση «υπεράσπισης» από τους νέους και παλαιούς, εκ του ασφαλούς, πλέον, κατεδαφιστές της (που προβλέπω ότι θα πληθαίνουν) αλλά και, κυρίως, από τις υπερβολές των φίλων και λιβανιστών. Θεωρώ επομένως εντελώς αστήρικτη, αν όχι αστόχαστη, την άποψη του Στρατή Πασχάλη ότι η Δημουλά «εκφράζει τους άσημους, τους κοινούς, τους όχι και τόσο τυχερούς βιοπαλαιστές αισθημάτων και ονείρων» («Τα Νέα», 24-2-2020, σελ. 3). Ο Δημήτρης Νικορέτζος, από τους πιο αδέσμευτους, έμπειρους και οξυδερκείς σύγχρονους κριτικούς, στο βιβλίο του «Κική Δημουλά» (Ένας μύθος διαπορευόμενος- Απογραφές ενός ανευλαβούς), εκδόσεις «Λιβάνη», 2013, γράφει: «Η Κική Δημουλά είναι σήμερα η μόνη ίσως ποιήτρια που η “τυχαιότητα” των εικόνων της ι δ ε ο λ ο γ ε ί τ α ι, καθώς σχινοβατεί σε μια ισορροπία άλλοτε ευσταθή, κάποτε ασταθή και ενίοτε αδιάφορη, ανάμεσα στο υψηλό και το κοινότοπο, λίγο πιο πάνω από το βάραθρο του ασυνάρτητου».

Όπως και να ‘χει εκείνο που διακρίνει τη Δημουλά είναι το σαφές προσωπικό ύφος. Το έχω και άλλοτε τονίσει σε λογοτεχνικές συντροφίες: Εάν πάρεις ένα ποίημα της Αγγελάκη και βάλεις από κάτω μια οποιαδήποτε υπογραφή, όποιος δεν ξέρει την δημιουργό του θα το βρει συμπαθές και ελκυστικό. Αν επιχειρήσει να κάμει το ίδιο με ποίημα της Δημουλά, θα χαμογελάσει και θα αποφανθεί ότι το έχει κλέψει. Το ίδιο υποστήριζα κάποτε και για την ποίηση του Θανάση Παπαθανασόπουλου, συνυποψήφιου της Δημουλά για την έδρα της Ακαδημίας. Συμπαθής, ελκυστική, λόγια, πολυπρόσωπη. Αλλά χωρίς εκείνο το διαφορετικό που διακρίνει με σαφήνεια τον δημιουργό από τους άλλους ομοτέχνους του. Και όλα αυτά, ασχέτως εάν είχα την γνώμη ότι θα ήταν δικαιότερο να γίνει εκείνος ακαδημαϊκός λόγω του πολύπλευρου έργου του.

Πασχαλιάτικα έθιμα, συμβολισμοί και ετυμολογίες

Του **Δημήτρη Σταθακόπουλου**

Δρα Παντείου Πανεπιστημίου/Οθωμανολόγου

Δικηγόρου Πειραιά

Σύμφωνα με την Ορφική θεογονία, αρχικά στο Σύμπαν υπήρχε η συνεχής ροή του Χρόνου από την οποία προήλθαν οι δύο Κοσμογονικές Ουσίες: Ύδωρ και Γη, Αιθήρ και Χάος, ως διάμεσο του Φάνη Έρωτα δημιουργήθηκε το Ορφικό Ωόν (αυγό/αβγό), από όπου προήλθε το σύμπαν.

Ο συμβολισμός και η σχέση της αναγέννησης με το Ωόν (αυγό /αβγό) είναι πανάρχαια, σε όλους τους λαούς και χάνεται στα βάθη του χρόνου. Ο αρχαίος άνθρωπος είχε προφανώς εντυπωσιαστεί από το γεγονός πως μέσα από ένα κελυφώδες φαινομενικά ανενεργό και ακίνητο δημιούργημα ενός στρουθίου (πτηνού), δηλ. το αυγό, μετά από λίγο καιρό ξεπεταγόταν ζωή (νεοσσός). Ευνόητο είναι ότι τα αυγά συμβόλιζαν και συμ-

βολίζουν την αναγέννηση, τη νέα ζωή και ελπίδα, η δε επιχρωμάτωσή τους (βάψιμο), ομοίως είχε να κάνει με τα ζωηρά χρώματα της αναγεννημένης φύσης και των λουλουδιών της. Ειδικά στο βάψιμο των κόκκινων αυγών, η παράδοση θέλει να βάφονται στο χρώμα αυτό για το αίμα του βασανισμού και της Σταυρώσεως του Χριστού. Η Ουκρανική περίτεχνη διακόσμηση των αυγών του Πάσχα ονόματι pysanky, ανάγεται σε εποχές πριν τον εκχριστιανισμό των Σλάβων.

Για τον λαγό ως Πασχαλιάτικο σύμβολο (κυρίως πιά στους Δυτικούς) με τ' όνομα Easter Bunny, Easter Rabbit, Easter Hare, εν συντομία λέμε ότι και αυτός σχετίζεται συμβολικά με την προχριστιανική εποχή και την φυσική του δυνατότητα ν' αναπαράγεται σωρηδόν, άρα να γεννά ζωή. Στην αρχαιότητα ο λαγός ήταν ακόλουθος της Αφροδίτης, όπως και της θεάς Ēostre ή Ostara, όπως αναφέρει ο Charles J. Billson.

Επομένως αυγά και λαγοί ήταν και είναι σύμβολα γονιμότητας / αναγέννησης.

Ο αμνός, το αρνάκι (αρνίον ως υποκοριστικό του αρήν, αρνός) που “σουβλίζεται ή ψήνεται” ειδικά το Πάσχα, αφενός συμβολίζει το “αρνίον το εσφαγμένον”, ή τον “αμνόν του Θεού”, αφετέρου ομοίως έχει βαθύτατες θυσιαστικές ρίζες, τόσο στην εβραϊκή παράδοση και θρησκεία, όσο και στις αρχαίες. Αστρολογικά/ζωδιακά το Πάσχα συμπίπτει με τον μήνα του Κριού (αρσενικού αμνού) μιάς και ο ήλιος διέρχεται το ζώδιο από τις 21 Μαρτίου ως τις 20 Απριλίου, περίπου, δηλ. στην περίοδο που πραγματοποιείται η εαρινή ισημερία. Επομένως την εποχή του Κριού, οι αρχαίοι λαοί θυσίαζαν εξευμενιστικά αμνούς/αρνία, συνήθεια που έστω και εάν αγνοούμε την καταγωγή της συνεχίζομαι ακόμα.

Παρότι σήμερα λέμε «σούβλα» από το λατινικό subula (ως εργαλείο βασανισμού), εν τούτοις η αρχαιοελληνική λέξη είναι Οβελός στον οποίο σύμφωνα με τον Όμηρο οι πολεμιστές πέρναγαν τα κρέατα για να τα ψήσουν (οι μικρές σούβλες, λεγόντουσαν υποκοριστικά οβελίσκοι/ σουβλάκια). Οτιδήποτε ψήνεται σε οβελό, λέγεται σύμφωνα με τους λογίους μας, οβελίας.

Κουλουράκια Πασχαλιάτικα λέμε σήμερα. Όμως, κόλλυρα, κολλίκια, κολλύρα (ή κόλλιξ) έλεγαν οι αρχαίοι το στρογγυλό ψωμί και υποκοριστικά κολλύριον, που σήμαινε αφενός το στρογγυλό ψωμί ή το ζυμάρι σε σχήμα καρβελιού, αφετέρου τον σβώλο της ζύμης, ή εν γένει το σβώλο που είχε το μέγεθος σημερινού κουλουριού. Φαρμακευτικό κατάπλασμα σε σχήμα σβώλου (κόλλυρου) έβαζαν και στα μάτια τους, εξ ου και το κολλύριον!

Το Τσουρέκι, ή çörek στα τούρκικα, كُيُورُوشْ στ' Αραβικά, panarët στ' Αλβανικά (προφανώς από εδώ και το επώνυμο Παναρίτης) choreg / չիօրէի στ' Αρμένικα, çörək στ' Αζέρικα, Вано́чка στα Τσέχικα, Vianočka στα Σλοβάκικα, козгһак στα βουλγάρικα, аӳ козопас στα Ρουμάνικα κ.λ.π, ομοίως σημαίνει το στρογγυλό, στριφτό ψωμί το πλασμένο σε σχήμα μεγάλου σβώλου και γενικά τα στρογγυλά στριφτά αντικείμενα. Το τσουρέκι, εκτός από Κόλλυρον, θα μπορούσε να προσομοιάζει με τα αρχαία γλυκό ψωμί Στρεπτίκιο που γινόταν στριφτό, με γάλα, λάδι ή βούτυρο και μέλι.

Επιστολές συναδέλφων

Θέμα: Η Συσχέτιση της καραντίνας της ελληνικής πολιτείας σε σχέση με την καραντίνα των ατόμων με ειδικές ανάγκες

Ονομάζομαι Χρήστος Αρβανίτης, είμαι άτομο με ειδικές ανάγκες και η καραντίνα της Ελληνικής πολιτείας μου έδωσε το έναυσμα (την ώθηση) να αφυπνίσω τους Έλληνες πολίτες σχετικά με την καραντίνα των ατόμων με ειδικές ανάγκες είτε έχουν στην οικογένειά τους μέλος με ειδικές ανάγκες είτε όχι.

Κατά τη γνώμη μου η καραντίνα της Ελληνικής πολιτείας έχει κάποια Συσχέτιση με την καραντίνα των ατόμων με ειδικές ανάγκες Ομοιότητες όπως και διαφορές.

Αναλυτικότερα:

Ομοιότητες:

Περιορισμένη κίνηση- κατ' οίκον περιορισμός στο χώρο που βρίσκεσαι είτε στην Κύρια Οικία σου είτε στην δευτερεύουσα Οικία σου*

* Κύρια Οικία είναι η Οικία που ευρίσκεται στις πόλεις ενώ δευτερεύουσα Οικία είναι η Οικία που ευρίσκεται πέρα από τα όρια των μεγάλων πόλεων (π.χ.) Αν έχεις μια Οικία στην Αθήνα ή στην Πάτρα και μια Οικία στην Πάρο ή στην Νάξο τότε Κύρια Οικία σου είναι αυτή που ευρίσκεται στην Αθήνα ή στην Πάτρα και δευτερεύουσα Οικία σου είναι αυτή που ευρίσκεται στην Πάρο ή στην Νάξο.

Τώρα που έγινε ανάλυση Κύριας- Δευτερεύουσας Οικίας επιστρέφω στην ανάλυση του Κυρίου θέματος του άρθρου που είναι η Συσχέτιση της Καραντίνας της Ελληνικής Πολιτείας σε σχέση με την καραντίνα των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ομοιότητες:

Περιορισμένη κίνηση των πολιτών της χώρας που ισχύει ο κατ' Οίκον περιορισμός μόνο που εδώ υπάρχει μια θεμελιώδης διαφορά σε σχέση με την καραντίνα των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η Θεμελιώδης διαφορά σχετικά με την καραντίνα των ατόμων με ειδικές ανάγκες είναι η εξής: ότι η καραντίνα της Ελληνικής Πολιτείας θα λάβει τέλος σε εύλογο χρονικό διάστημα (συγκεκριμένη ημερομηνία) ενώ η καραντίνα των ατόμων με ειδικές ανάγκες θα λάβει τέλος με το τέλος της προσωπικότητας του ατόμου (θάνατο του ατόμου).

Μετά τιμής.

Χρήστος Αρβανίτης

Ένα άτομο με αναπηρία

Λοιμών Πανδημία

Του **Μιχάλη Βλάχου**
επιτ. Δικηγόρου

Ο λοιμός η πανδημία του οποίου πλήττει σήμερα τη χώρα μας και όλο τον κόσμο με εκατομμύρια προσβεβλημένους και εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς, τους πιο πολλούς των οποίων θρηνούν η Ιταλία, Ισπανία και Η.Π.Α. μας φέρει στη μνήμη ένα άλλο λοιμό, αυτόν των Αρχαίων Αθηνών του Περικλέους, τον οποίο τόσο λεπτομερώς περιγράφει ο μέγας ιστορικός Θουκυδίδης στην εξιστόρηση του Πελοποννησιακού Πολέμου, όπου αναφέρει ότι και ο ίδιος είχε μολυνθεί από τον ιόν αλλά κατόρθωσε να επιζήσει.

Και σήμερα λοιπόν κλεισμένοι αναγκαστικώς στα σπίτια για να αποφύγουμε τη μόλυνση, σ' αυτόν τον λοιμό ανατρέχουμε για να δούμε τις αιτίες και τις συνέπειες της πανδημίας, η οποία μας κατατρέπει.

Παράλληλα όμως μ' αυτό ο νους μας πάει και στη λοίμωξη η οποία έπληξε την Αρχαία Ελλάδα και η οποία είχε συνέπειες αντίστοιχες με αυτές που πλήττουν το σύγχρονο κόσμο.

Η λοίμωξη αυτή έπληξε τον ίδιο τον Περικλή και τερμάτισε τον «Χρυσό Αιώνα» που είχε αυτός δημιουργήσει.

Ο Περικλής Ξανθίππου Κολαργεύς ήταν αρχαίος Έλληνας Αθηναίος Πολιτικός, ρήτορας και Στρατηγός του 5ου αιώνα π.Χ. γνωστός και ως «Χρυσός Αιώνας». Γεννήθηκε το 494 ή 495 π.Χ. και πέθανε στην Αθήνα το 429 π.Χ. Οικογένειά του είναι η πρώτη σύζυγος

του Ασπασία (έως 445π.Χ.) και τα τέκνα του Ξάνθιππος και Πάραλος.

Ο Λοιμός των Αθηναίων ή «Σύνδρομο του Θουκυδίδα».

Ήταν μια καταστροφική επιδημία η οποία εκδηλώθηκε στη πόλη – κράτος των Αθηνών στην Αρχαία Ελλάδα, κατά το δεύτερο έτος του Πελοποννησιακού πολέμου το 430π.Χ. και ενώ η πόλη πολιορκούνταν από τους Σπαρτιάτες θεωρείται, πως η επιδημία πρωτοεμφανίστηκε στον κύριο λιμένα της Αθήνας τον Πειραιά, που αποτελούσε την κυρία είσοδο προμηθειών της πόλης. Ο λιμός εμφανίστηκε και σε άλλες περιοχές της ανατολικής Μεσογείου επέστρεψε δύο φορές το 429 π.Χ. και τον χειμώνα του 427/426π.Χ. και η καταστροφή που προκάλεσε στον πληθυσμό της Αθήνας ήταν ένα σημαντικό πρώτο πλήγμα για την πόλη ως προς την εξέλιξη του πολέμου.

Προκάλεσε το θάνατο ενός μεγάλου ποσοστού των κατοίκων της πόλης, ανάμεσα στους οποίους και του ίδιου του Περικλή μαζί με τα μέλη της οικογένειάς του ενώ οι λεπτομερείς μαρτυρίες του Θουκυδίδα είναι ανεκτίμητες για την μελέτη του γεγονότος καθώς ο ίδιος ήταν αυτόπτης μάρτυς και είχε μολυνθεί αλλά κατόρθωσε να επιζήσει. Επίσης ο Ιπποκράτης ήταν ένας από τους γιατρούς που βρίσκονταν στην πόλη και η συνεισφορά του στην αντιμετώπιση του λοι-

μού ήταν σημαντική.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η Σπάρτη και όλοι οι σύμμαχοί της με την εξαίρεση της Κορίνθου είχαν την στρατιωτικής ισχύ κυρίως στη ξηρά και μπορούσαν να συγκεντρώσουν μεγάλους στρατούς οι οποίοι ήταν ιδιαίτερα αξιόμαχοι.

Υπό την αρχηγία του Περικλή οι Αθηναίοι υποχώρησαν εντός των τειχών της πόλης και βασίστηκαν στην υπεροπλία του Αθηναϊκού στόλου ώστε να λαμβάνουν τις προμήθειές τους. Η στρατιωτική αυτή είχε ως παράπλευρη επίπτωση την συγκέντρωση μεγάλου πλήθους κατοίκων της υπαίθρου εντός της πόλης, η οποία προκάλεσε έλλειψη τροφής και άλλων προμηθειών. Οι συνθήκες αυτές έδωσαν πρόσφορο έδαφος στις διάφορες αρρώστιες καθώς και στον λοιμό ώστε να εξαπλωθούν ταχύτατα και ένας μεγάλος αριθμός κατοίκων να μολυνθεί και να πεθάνει μαζί με τον ίδιο τον Περικλή καθώς και τη γυναίκα του και τα παιδιά τους Πάραλο και Ξάνθιππο.

Ο Θουκυδίδης που ήταν παρών στα γεγονότα περιγράφει την επιδημία στην ιστορία του Πελοποννησιακού πολέμου και αναφέρει πως η ασθένεια προερχόταν από την Αιθιοπία και πέρασε μέσω Αιγύπτου και Λιβύης στον Ελληνικό κόσμο. Η νόσος ήταν τόσο τρομερή, ώστε κανείς δεν θυμόταν κάτι παρόμοιο κατά το παρελθόν και οι ιατροί είχαν όχι μόνο ένα πολύ δύσκολο έργο μια και γνώριζαν πώς να την αντιμετωπίσουν αλλά συνήθως ήταν και αυτοί που πέθαιναν πρώτοι μια και βρίσκονταν σε συνεχή επαφή με τους ασθενείς.

Εκτιμάται πως ο λοιμός σκότωσε από το

«1/4 έως το 1/3» του πληθυσμού της πόλης ο οποίος ανέρχεται σε 300.000, με τις στρατιωτικές απώλειες να ανέρχονται σε 300 ιππείς και 1.400 οπλίτες. Οι θάνατοι του πλήθους των νεκρών πυρών στη πόλη έκανε τους Σπαρτιάτες να αποχωρήσουν ώστε να αποφύγουν την επιδημία. Πέρα από τον ίδιο τον Περικλή ένα μεγάλο μέρος της ηγεσίας των στρατιωτικών δυνάμεων στόλου και ξηράς πέθανε επίσης και η εξουσία στην πόλη αναλήφθηκε από διάφορους αντικαταστάτες τους οποίους ο Θουκυδίδης χαρακτηρίζει ανίκανους και αδύναμους.

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΟΙΜΟΥ

Η περιγραφή του Θουκυδίδη αναφέρει πως οι άνθρωποι που ήταν ήδη ασθενείς από κάποια άλλη ασθένεια, κατέληγαν να αποκτήσουν και την ασθένεια του λοιμού, ενώ όσοι ήταν υγιείς, εμφάνιζαν αιφνίδια πονοκέφαλο και ισχυρό πυρετό, μαζί με ερεθίσματα στο σώμα και ερεθισμό των ματιών με μια αίσθηση τσουξίματος. Το εσωτερικό του στόματος, ο φάρυγγας και η γλώσσα γίνονταν αιματώδη και η εκπνοή αφύσικη και ουσιώδης. Μετά από τα παραπάνω αρκετά φαινόμενα ακολουθούσαν φτερνίσματα και βραχνάδα στη φωνή και κατόπιν η αρρώστια κατέβαινε από το κεφάλι προς το στήθος προκαλώντας ισχυρό βήχα. Φτάνοντας στο στομάχι προκαλούσε ναυτία και εμετό χολής ενώ τα άτομα που είχαν τάση για εμετό αλλά δεν έκαναν, είχαν ισχυρούς σπασμούς. Η θερμοκρασία του σώματος φαινόταν να έπεφτε, χωρίς το χρώμα του να γίνεται ωχρό αλλά κοκκινωπό και εμφανίζονταν εξανθήματα και φουσκάλες. Οι ίδιοι οι ασθενείς όμως ένιωθαν να θερμαίνονται τόσο πολύ, όπου δεν μπορούσαν να φορέσουν ούτε κάτι ελαφριά ενδύματα ή σεντόνια, ανακουφίζονταν όμως ιδιαίτερα όταν έπεφτε κρύο νερό επάνω στο σώμα τους. Οι περισσότεροι πέθαιναν την έβδομη ή ένατη μέρα από την εκδήλωση της ασθένειας, με αυτούς που κατάφερναν να επιζήσουν παραπάνω

να εμφανίζουν ισχυρό στομαχόπονο και διάρροια τόσο που πολλοί πέθαιναν από την εξάντληση. Ο Θουκυδίδης αναφέρει πως αν κανείς ήθελε να διαφύγει τον θάνατο, έκοβε το μέρος του σώματος όπου υπήρχε εμφανής ένδειξη των συμπτωμάτων όπως άκρα των χεριών και ποδιών και μερικοί έβγαζαν ακόμη και τα μάτια τους.

Άλλοι πάλι αμέσως μετά την θεραπεία τους πάθαιναν γενική αμνησία και δεν αναγνώριζαν ούτε τους εαυτούς τους ούτε τους οικείους τους. Όσο για τους σκύλους και τα πτωματοφάγα όρνεα απέφευγαν να πλησιάσουν τα ανθρώπινα πτώματα, που παρέμεναν άταφα αλλά όσα από αυτά τελικώς τα έτρωγαν ψοφούσαν.

Σε τέτοια συμφορά θυμήθηκαν οι Αρχαίοτεροι Αθηναίοι και τον στίχο παλαιότερου χρησμού που έλεγε «Θα έρθει Δωρικός Πόλεμος και λοιμός μαζί με αυτόν».

Και ενώ υπήρχε διαφωνία αν η λέξη «λοιμός» σήμαινε επιδημία ή «λιμός» δηλαδή πείνα, επικράτησε η λέξη «λοιμός». Και τούτο διότι ο «λοιμός» και «λιμός» είχαν ίδια προφορά.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Οι μαρτυρίες σχετικά με τον λοιμό περιγράφουν ιδιαίτερα δραματικές επιπτώσεις που προκάλεσε η επιδημία. Ο Θουκυδίδης αναφέρει λεπτομερώς την πλήρη εξαφάνιση της κοινωνικής συνοχής και ηθικής κατά την διάρκεια του λοιμού. Αναφέρεται πως οι κάτοικοι σταμάτησαν να ακολουθούν τους νομούς ή ακόμα και να φοβούνται τις επιπτώσεις τους μια και ένοιωθαν πως ζούσαν ήδη υπό συνθήκες θανατικής ποινής. Παρομοίως, πολλοί άνθρωποι άρχισαν να ξοδεύουν τις περιουσίες τους αλόγιστα χωρίς φειδώ, μια και θεωρούσαν πως δεν πρόκειται να ζήσουν για πολύ ακόμα ώστε να χρειάζεται να αποταμιεύσουν ή να επενδύσουν για το μέλλον. Αναφέρεται επίσης πως πολλοί άρχισαν να συμπεριφέρονται ανέντιμα μία και θεώρησαν πως δεν είχαν πλέον κίνητρο να

απολαμβάνουν τη φήμη και τα προνόμια του ενάρετου πολίτου αφού ο θάνατος ήταν πλέον κοντά. Ένας άλλος λόγος της γενικευμένης ελλείψεως κοινωνικής συνοχής ήταν και οι πολύ μεγάλη μεταδοτικότητα της αρρώστιας μια και αυτοί που φρόντιζαν τους ασθενείς ήταν και οι πιο ευάλωτοι απέναντι στο λιμό. Έτσι πολλοί άνθρωποι πέθαιναν απολύτως μόνοι τους, καθώς κανένας δεν τολμούσε να διακινδυνεύσει φροντίζοντας τους. Οι νεκροί σχημάτιζαν σωρούς από πτώματα επί πτωμάτων, πολλά αφέθηκαν να αποσυντεθούν, θάφτηκαν σε μαζικούς τάφους, καθώς και αποτεφρώθηκαν.

Στη περιοχή του αρχαίου νεκροταφείου του Κεραμικού έχουν ανακαλυφθεί ένας ομαδικός τάφος και σχεδόν 1000 ατομικοί τάφοι οι οποίοι χρονολογούνται ανάμεσα στο 430 π.Χ. και 426 π.Χ.

Ο ομαδικός τάφος ανασκάφθηκε την περίοδο 1994-95 και συνόρευε με ένα χαμηλό τοίχωμα το οποίο φαίνεται πως διαχώριζε το νεκροταφείο από ένα γειτονικό βάλτο. Μέσα στον τάφο υπολογίζεται πως βρίσκονταν 240 άτομα ανάμεσα στα οποία τουλάχιστον 10 παιδιά. Οι σκελετοί ήταν ατάκτως τοποθετημένοι χωρίς στρώμα χώματος ανάμεσα τους και θεωρείται πως τοποθετήθηκαν εκεί σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα και σε συνθήκες βιασύνης.

Εδώ μπορεί να κλείσει η περιγραφή της λοιμώξεως και των συνεπειών της σε μας και η αντίστοιχη αναδρομή στη λοίμωξη των Αρχαίων Αθηνών της εποχής του Περικλέους που ο παραλληλισμός της τόσο μας εντυπωσιάζει.

Η άποψη της νύχτας

Από την συλλογή «Λίγο πριν τη στροφή»

του Φάνη Μούλιου
επιτ. Δικηγόρου - Συγγραφέα

Επρεπε να φύγω. Στις οχτώ έπιανα δουλειά. Κατέβηκα, λοιπόν, βιαστικά στο δρόμο και σταμάτησα λίγο πριν το καφενείο. Μέτρησα τα λεφτά μου, επειδή, θα έπρεπε, σε κάποια στιγμή, να εξοφλήσω στην τράπεζα τους λογαριασμούς για το νερό και το φως που ξόδεψα κάπου τριακόσια ευρώ. Μου περίσσευαν, όμως, αρκετά για την αγορά τσιγάρων και για έναν καφέ στο καφενείο που βρισκόταν σχεδόν μπροστά μου. Είχα ακόμη καιρό, ως μισή ώρα, πριν από τις οχτώ, κι αυτό για μένα ήταν μια μικρή ευτυχία, τώρα, στα μέσα της άνοιξης. Αναζητούσα κάθισμα και κατευθυνόμουν κάπου απόμερα, για να μπορώ ν' ακούω ιστορίες από συνταξιούχους, λες και τους το επέβαλλε κάποιος. Άσε τα πολιτικά σχόλια και τ' άλλα τους!

Ετοιμαζόμουν να καθίσω, όταν άκουσα να με φωνάζουν με το όνομα μου.

«Καλημέρα», μου είπε και μου έδειξε το κάθισμα στο τραπέζι του. Ήταν ο προϊστάμενος μου. Χάρηκα και το κατάλαβε. Συνεργάσιμος, ομιλητικός και φιλόξενος, παρήγγειλε δύο μέτριους ελληνικούς, που, όταν μας τους έφεραν, τους βρήκε ανατολίτικους με φυσαλίδες. «... Μερακλής», είπε για τον καφετζή και ρούφηξε από το αφέψημα με μια ανείπωτη ηδονή.

Εργαζόμασταν και οι δύο στο λογιστήριο της «Μεταφορικής Εταιρείας». Μου φάνηκε κάπως χλομός, αλλά αυτό μπορεί να οφειλόταν στον κακό ύπνο της περασμένης νύχτας. Όπως όμως και να ήταν, έβρισκε πάντα τον

τρόπο να γίνεται ευχάριστος. Φιλοσοφημένος αφηγητής, με χιούμορ αλλά και τρόπους, ήξερε να κρατάει τους συνομιλητές του σε απόσταση αμοιβαίου σεβασμού, αποτρέποντας έτσι ανοίκειες οικειότητες. Κοντινός, αλλά και μακρινός μαζί, ιεραρχούσε τις στιγμές, ανάλογα με τη σοβαρότητα του θέματος και το συνομιλητή του. Ζούσε μόνος αλλά καθόλου μοναχικά. Κι έτσι, στο χώρο της δουλειάς μας έμοιαζαν όλα ισορροπημένα και ευπρεπή.

Κοντά του μπορούσα να πιάω τον καφέ μου με άνεση, χωρίς να με πιέζει ο χρόνος, όπως αν ήμουν μόνος, κι εκείνος φρόντιζε να μην πλήττω.

«Θα σου διηγηθώ μια αληθινή ιστορία. Ένα γεγονός που έγινε μπροστά στα μάτια μου, μόλις χθες τα μεσάνυχτα», είπε και συνέχισε αργά και ήρεμα: «Ξέμεινα, ρεμβάζοντας, σε ένα από τα ζαχαροπλαστεία της Κηφισιάς, στο σταθμό. Αφαιρέθηκα κι όταν κατάλαβα ότι σε λίγο το τρένο θα αναχωρούσε, σαλτάρισα κυριολεκτικά στο τελευταίο βαγόνι και βολεύτηκα όπως όπως σε ένα από τα καθίσματα που βρέθηκαν μπροστά μου.

»Ενιωθα άνετα, καθώς δεν υπήρχε ψυχή εκεί μέσα λόγω της προχωρημένης ώρας, μέχρι την επόμενη στάση, που μπήκε στο τρένο ένας γεροντάκος. Ένα λειψό ανθρωπάκι, που περπατούσε με κόπο και κυρίως άσθμαινε. Κάθισε ως τρεις σειρές καθισμάτων πριν από μένα και προς την πλευρά του παραθύρου.

Έτσι μπορούσα, κατά κάποιον τρόπο, να βλέπω προς τη μεριά του και κάτι από το σώμα του. Το κεφάλι του, κάπως. Αισθανόμουν, όμως, έντονα την ασθματική ανάσα του. Στην άλλη στάση, μπήκε ένας ακόμη επιβάτης, που επειδή πέρασε γρήγορα από το διάδρομο, δε με άφησε να συγκρατήσω τη φυσιολογική του. Κάθισε, κι εγώ έχασα την ευκαιρία να τον προσέξω καλύτερα.

«Επειτα από λίγο ο γέρος άρχισε να βήχει άγρια κι όταν σταμάτησε, άσθμαινε. Ξαφνικά, όμως, σταμάτησε ν' ασθμαίνει και δεν ακουγόταν τίποτε πια. Απόρησα και σηκώθηκα να δω καλύτερα. Σκυμμένος τώρα πάνω του ο συνεπιβάτης μας, έδειχνε να τον περιποιείται, μέχρι που τον τοποθέτησε αναπαυτικότερα στο κάθισμά του. Κι όταν τελικά τα κατάφερε, ετοιμάστηκε να φύγει, τακτοποιώντας το σακάκι του. Περνώντας από μπροστά μου, σταμάτησε και, λίγο πριν σταθμεύσει το τρένο, μου είπε πονόψυχα: "Ήσύχασε, κύριε! Ήταν ένας γέρος που υπέφερε. Τον έπνιξα όσο γινόταν πιο μαλακά". Ύστερα, μόλις η συρόμενη πόρτα του τρένου άνοιξε, πήδηξε κυριολεκτικά στην πλατφόρμα του σταθμού και χάθηκε στο σκοτάδι. Τον ακολούθησα τρέχοντας ξοπίσω του, αλλά, έχοντας και την έγνοια του γέροντα, σταμάτησα.

«Ήταν, όμως, αργά. Το τρένο ξεκίνησε κι ο ξένος εξαφανίστηκε. Έμεινα μόνος στη νύχτα, κατάπληκτος. Προτίμησα να πάρω τους δρόμους μέχρι που έφτασα εδώ. Είχα ανάγκη από μια ανάσα κι από έναν καφέ».

Σώπασε σχεδόν απελπισμένα και περίμενε τις αντιδράσεις μου, χωρίς όμως και να τις επιδιώκει. Μου φάνηκε υπερβολικός. Απ' ό,τι ήξερα, κάποιες φορές αρεσκόταν σε τέτοιου είδους αφηγήσεις, αλλά αυτές είχαν ένα μάλλον ευτράπελο τέλος. Αφηγήσεις δηλαδή που είχαν σαν αφετηρία παρωδίες θρίλερ, τίποτε όμως το άρρωστο. Γι' αυτό και αρκέστηκα να πω πως αυτή τη φορά το παράκανε. Το ρολόι μου έδειχνε κιόλας περασμένες οχτώ, γι' αυτό και του θύμισα ευγενικά πως έπρεπε να φύγουμε. Είχαμε να κάνουμε αρκετή δουλειά. Αρνήθηκε.

«Δε θα 'ρθω», μου είπε κοφτά και συνέχισε:

«Εσύ μπορείς να πηγαίνεις, εγώ όμως πρέπει να παραδοθώ. Είμαι ο φονιάς του γέροντα και δεν έχω σκοπό να το κρύψω.

Σιχαίνομαι τα μυθιστορήματα των δημοσιογράφων». Ύστερα με κοίταξε αχνά στα μάτια και μαντεύοντας τον ανομολόγητο αποτροπιασμό μου, με πρόλαβε: «Δεν είχα κανένα κίνητρο, ούτε και προσχεδίασα το φόνο. Άλλωστε ο γέρος μου ήταν άγνωστος και συναντηθήκαμε τυχαία. Δε βασανίζομαι από συμπλέγματα, κι έτσι δεν ένιωσα με το φόνο κανενός είδους λύτρωση, βρεθήκαμε ο ένας κοντά στον άλλον από απλή σύμπτωση. Και τον σκότωσα από μια αστραπιαία επιθυμία που μου είπε να τον σκοτώσω. Αποδείχτηκε απλό.

Θα σου έλεγα ψέματα αν ισχυριζόμουν ότι έφτασα να τον πνίξω από λόγους ευσπλαχνίας ή ευθανασίας, επειδή υπέφερε. Σκότωσα μόνο και μόνο για να σκοτώσω. Αυτό είναι όλο».

«Κι ο τρίτος που μπήκε στο τρένο;» ρώτησα σχεδόν ηλίθια.

Με κοίταξε ξανά και χωρίς να περιμένει τίποτε και από κανέναν πια, είπε:

«Αυτός, φίλε μου, δεν υπήρξε ποτέ. Αν πράγματι ήταν εκεί, δε θα συνέβαινε τίποτε. Η απουσία του μου άλλαξε τη ζωή. Και αν, σε όσα σου διηγήθηκα, τον θέλησα φονιά, αυτό οφείλεται στην επιθυμία μου να με ακούσεις και πιο πολύ στο μίσος που νιώθω γι' αυτόν, επειδή δεν ήρθε όταν έπρεπε και, πιο σωστά, ήρθε κι έφυγε σαν αερικό. Οι αναστολές μου, φίλε, οι αναστολές μου που με πρόδωσαν τον σκότωσαν. Άλλοτε είναι μπροστά μου για ψύλλου πήδημα και όταν έπρεπε, δεν υπήρχαν».

Φαινόταν ήρεμος.

Παραδομένος στη μοίρα του, χωρίς οδυρμούς και δικαιολογίες, προσπαθούσε να φαίνεται ακόμη αξιοπρεπής. Τον λυπήθηκα κι ένιωσα να μη με χωράει πια ο τόπος. Η αταξία του, η ομολογία του, όπως έγινε, δε μου έδιναν το χρόνο να σκεφτώ πια.

«Έχει και η δυστυχία την επισημότητα της», είπα κι έφυγα.

Αρρώστησα.

Επιτροπή Πολιτιστικών & Μορφωτικών Εκδηλώσεων

Υπεύθυν: Παναγιώτα Μπουρλιετίδου

Μέλη: Ισμήνη Ζώρζου, Γεώργιος Μιχαηλίδης, Αθηνά Σταμελιάκη, Ηλίας Τζιτζικάκης, Δημήτριος Φουφόπουλος.

Επιτροπή Φορολογικών-Ασφαλιστικών θεμάτων

Υπεύθυν: Μαρία Σταματογιάννη

Μέλη: Αργύρης Δήμοβιτς, Μαρινίκη Κατσαλήρα, Ματθαίος Τριαντάφυλλος.

Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού «ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ»

Υπεύθυνος: Ηλίας Τζιτζικάκης

Μέλη: Ιωάννης Αβραμίδης, Ευαγγελία Αποστολίδου, Μιχάλης Βλάχος, Ιωάννης Βούτας, Ιωάννα Γεωργούλια, Στέλλα Δερμιτζάκη, Βασιλική Κατσαγώνη, Απόστολος Κόντος, Πέτρος Λακούτσας, Κων/νος Μάναλης, Θεόδωρος Μιχαλακάκος, Αριστείδης Μπαλάσκας, Γεώργιος Πατεστής, Ελένη Πατρικοπούλου, Δημήτρης Πιστικός, Διονύσιος Πλέσσας, Κων/νος Σταθακόπουλος, Διονύσιος Τσελέντης, Ευάγγελος Τσουρούλης, Μαρία Φλωροπούλου-Μακρή.

Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού «ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ»

Υπεύθυνος: Παναγιώτης Πετρόπουλος

Μέλη: Ευάγγελος Αναγνώστου, Χριστίνα Βαθειά, Χρήστος Γεωργακόπουλος, Ελένη Δαμαλίδου, Μιχαήλ Διαθεσόπουλος, Ιωάννης Δόμβρος, Ιωάννα Ζαφειροπούλου, Ηλίας Κλήππας, Νικόλαος Κωνσταντινίδης, Αγγελική Λαλούση, Κων/νος Λαμπράκης, Ιωάννης Μέξης, Θεμιστοκλής Μερσίνης, Ειρήνη Μουγιάκου, Αριστομένης Μπαλάσκας, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Ιωάννης Πιτσιρίκος, Δημήτριος Ραπτάκης, Γεώργιος Σίμος, Γεώργιος Σκορίνης, Ιωάννης Τιμαγένης, Χρήστος Τιμαγένης, Στυλιανή Τσάκωνα, Φωτεινή Τσουκαλά, Στέφανος Φακός, Μαρία Φλωροπούλου-Μακρή, Γεώργιος Χλωρός.

Επιτροπή Βιβλιοθήκης

Υπεύθυνος: Κυριάκος Καρυδάς

Μέλη: Κατερίνα Γεωργοπούλου, Στέλλα Δερμιτζάκη, Ισμήνη Ζώρζου, Μαρίνα Ταβουλάρη, Ηλίας Τζιτζικάκης, Πέτρος Λακούτσας.

Επιτροπή Κοινοτικών Δικηγόρων (Π.Δ. 152/2000)

Υπεύθυνος: Γεώργιος Καραμιζάρης

Μέλη: Λάζαρος Γιατράκος, Ηλίας Πολλιάλης, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Αναπληρωματικά μέλη: Γεώργιος Μιχαηλίδης, Αθηνά Σταμελιάκη.

Επιτροπή Αιμοδοσίας

Μέλη: Χρήστος Πλ. Ηλιάδης, Νικόλαος Μπιλίκης.

Επιτροπή Νομικής Βοήθειας

Υπεύθυν: Αθηνά Σταμελιάκη

Μέλη: Νικόλαος Μπιλίκης, Γεώργιος Μιχαηλίδης, Κυριάκος Καρυδάς.

